



Jaarverslag 2017

Stichting Katholieke Onderwijs Centrale Groningen

Adres: Postbus 1462, 9701 BL Groningen
E-mail: secretariaat@kocgroningen.nl
Website: www.kocgroningen.nl
Bestuursnummer: 53860
Brinnummers: 18FV: St. Michaëlschool met dependance St. Franciscus
18LM: Katholieke Daltonschool Bisschop Bekkers

Inhoud

Voorwoord	2
1. Inleiding	3
2. Missie en Visie	3
2.1. Code Goed Bestuur	4
3. Organisatie	5
4. Personeel	7
5. Onderwijs	12
5.1. Katholieke Daltonschool Bisschop Bekkers	13
5.2. St. Michaëlschool	15
5.3. Ondersteuningsstructuur en kwaliteitsbewaking KOC scholen ...	16
6. Identiteit	19
7. Materiële zaken en huisvesting	21
8. Financiën	23
8.1. Ontwikkeling van het leerlingenaantal	23
8.2. Vermogenspositie	24
8.3. Exploitatie 2017	25
8.4. Treasurybeleid	31
9. Continuïteitsparagraaf	31
10. Risicoparagraaf	36
11. Verslag toezichthouder t.b.v. het Jaarverslag 2017	40
 Bijlage I: Verantwoording prestatiebox 2017	42
Bijlage II: Verantwoording passend onderwijs 2017	44
Bijlage III: Leerlingen per vestiging.....	46
Bijlage IV: Jaarrekening 2017	47

Voorwoord

Elk jaar legt het bestuur van de Stichting Katholieke Onderwijs Centrale Groningen verantwoording af over de (beleids)ontwikkelingen en de aan haar toevertrouwde middelen in de vorm van een jaarverslag.

Met deze vorm en inhoud wordt voldaan aan de eisen die de minister stelt in de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs en aan het eigen beleid, overeenstemmend met de *Code Goed Bestuur*, dat gericht is op volledige transparantie en open communicatie over het beheer van de aan de stichting toevertrouwde middelen.

Het jaarverslag wordt voorgelegd aan de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad en de Raad van Toezicht wordt om goedkeuring gevraagd. Het jaarverslag wordt aangeboden aan de minister van onderwijs en beschikbaar gesteld aan de diverse geledingen in de scholen en aan relevante relaties.

Dit jaarverslag bestaat uit een bestuursverslag en een jaarrekening en gaat over het kalenderjaar 2017 dat zich onder meer kenmerkte door de toekenning van het eigenrisicodragerschap per 1-1-2017, de wisseling van het voorzitterschap van het bestuur, het 50-jarig bestaan van de Katholieke Daltonschool Bisschop Bekkers, de verdere groei van de dependance St. Franciscus van de St. Michaëlschool en een tweetal unieke landelijke stakingen binnen het basisonderwijs.

Aldus vastgesteld door het Bestuur d.d. _____

H.G. Korfage

Voorzitter van het Bestuur

1. Inleiding

De Stichting Katholieke Onderwijs Centrale Groningen (Stichting KOC) is statutair gevestigd te Groningen en houdt kantoor te Groningen.

De Stichting KOC bestuurt in de stad Groningen twee basisscholen met bij elkaar 564 leerlingen (teldatum 1/10/17): De St. Michaëlschool - met dependance St. Franciscus - en de Katholieke Daltonschool Bisschop Bekkers. Beide scholen hebben hun eigen onderwijsconcept en vormen hun gemeenschap in verbinding met hun directe omgeving. Beide scholen gaan uit van een eigen identiteit die geworteld is in de katholiek-christelijke traditie. Vanuit die traditie zijn alle kinderen uit alle culturen welkom op onze scholen.

In elf hoofdstukken worden de diverse beleidsterreinen behandeld in kwalitatieve en kwantitatieve termen. Hierbij wordt voornamelijk teruggekeken op de voornemens die voor 2017 werden geformuleerd en op de realisatie daarvan en soms worden ontwikkelingen voor de toekomst toegelicht.

Bijzondere gebeurtenissen in 2017 waren: de toekenning van het eigenrisicodragerschap per 1-1-2017, de wisseling van het voorzitterschap van het bestuur, het 50-jarig bestaan van de Katholieke Daltonschool Bisschop Bekkers en de verdere groei van de dependance St. Franciscus van de St. Michaëlschool. Een tweetal landelijke stakingen binnen het basisonderwijs markeerden een politiek-maatschappelijke discussie over werkdruk en salariëring in het basisonderwijs. Het bestuur van stichting KOC heeft zich loyaal verklaard aan de doelen van de staking en dit uitgedrukt in doorbetaling van de salarissen.

De financiële ontwikkelingen en voortgang in de scholen van stichting KOC in 2017 stemden tot tevredenheid. Er deden zich geen zaken met politieke of maatschappelijke impact voor.

2. Missie en visie

De Stichting KOC is vanuit zijn statutaire opdracht gericht op het in stand houden, vormgeven en laten groeien van katholiek basisonderwijs in de stad Groningen. Bij groei gaat het dan om groei in de richting van meer kleinschalige scholen of schoollocaties en niet zozeer om groei in de richting van grotere scholen. De missie en visie van Stichting KOC luiden als volgt:

Missie: Wij geven vorm aan kleinschalig onderwijs, geworteld in de katholieke tradities, waarbij de aandacht voor het kind en de betrokkenheid van de ouders centraal staan.

Visie: Kleinschalig onderwijs en het reflecteren op de eigen identiteit zijn voor onze organisatie de leidraad voor het uitvoeren van de statutaire opdracht. De aandacht voor gemeenschapszin uit zich in het onderwijs waar de leerling zich veilig en geborgen voelt; waar de leerkracht werkt vanuit een

betrokken team en waar ouders zich verbonden voelen met de schoolgemeenschap. De gewaardeerde zelfstandigheid van de stichting en de inzet van een vrijwillig bestuur zijn geen doel op zich, maar zijn de bestuurlijke vertaling van het streven naar kleinschaligheid en verbondenheid.

Deze missie en visie worden vertaald naar een meerjaren strategisch beleidsplan dat vervolgens wordt uitgewerkt in jaarplannen en gekwantificeerd in de begrotingen.

De uitgangspunten voor het meerjarenbeleid zijn de binding met de identiteit, de kleinschaligheid, de kwaliteit en de zelfstandigheid. Passend hierbij is een vrijwillig bestuur (deels bestaand uit oud-ouders), het minimaliseren van bestuurskosten en een behoudend financieel beleid gericht op een gezonde balans. Het financieel beleid staat ten dienste van de uitvoering van deze uitgangspunten. Een gezonde financiële positie, een risicoloos vermogensbeheer en het maximaal benutten van de beschikbare middelen voor de kerntaken vormen de basis van het financieel beleid.

De directeuren van de scholen leggen hun plannen vast in schoolplannen. De huidige schoolplannen lopen van medio 2015 tot medio 2019. Het jaar 2017 was het derde jaar van de vierjaren planperiode.

2.1 Code Goed Bestuur

Conform de wet "Goed onderwijs, goed bestuur" hanteert de Stichting KOC een code van goed bestuur, dit betreft de code van de PO-Raad uit 2010. Deze *Code Goed Bestuur* is op 1 augustus 2017 met enkele wijzigingen opnieuw door de leden van de PO-Raad vastgesteld. De Stichting KOC volgt de *Code Goed Bestuur* conform Artikel 2 en 3.

Artikel 2 – Verantwoordelijkheid ten aanzien van de code

1. De code is vastgesteld door de algemene ledenvergadering van de PO-Raad.
2. De leden van de PO-Raad onderschrijven deze code. Zij hanteren de uitgangspunten van de code bij hun dagelijks werk en gaan op verantwoorde wijze om met de vrijheid die deze code biedt.

Artikel 3 - Pas toe of leg uit

1. De leden van de PO-Raad zullen de bepalingen in deze code naleven.
2. Daar waar leden menen niet te kunnen voldoen aan de bepalingen in deze code maken zij aan hun belanghebbenden en het bestuur van de PO-Raad kenbaar in hoeverre niet voldaan is aan de bepalingen uit deze code en wat de reden daarvan is.

In de *Code Goed Bestuur* zijn basisprincipes vastgelegd die een beroep doen op de professionaliteit van bestuurders en managers in het primair onderwijs. De principes zeggen iets over de waarden die aan het gedrag en de cultuur ten grondslag liggen en over de kenmerken van de houding van waaruit betrokkenen handelen, zoals wederzijds respect, transparantie, dialoog, gezamenlijkheid en verantwoording. Deze principes nodigen uit om in dialoog met alle belanghebbenden te reflecteren op de bestuurlijke inrichting en op het handelen van bestuurders en managers.

De code is niet alleen bedoeld voor bestuurders en managers, maar ook voor belanghebbenden binnen en buiten de school zoals leerlingen en hun ouders, personeel werkzaam op de school, bestuurders en ambtenaren van de gemeente of bijvoorbeeld collega-scholen binnen een bovenschools samenwerkingsverband. Stichting KOC gaat uit van het principe van subsidiariteit waarbij verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie worden gelegd: Het bestuur laat ruimte aan directeuren, directeuren laten ruimte aan leerkrachten en leerkrachten geven ruimte aan de leerlingen.

“Goed bestuur” betekent het verkrijgen en behouden van het vertrouwen van de ouders, de gemeenschap, de overheid en politiek, zowel lokaal als landelijk. Stichting KOC voldoet aan de bepalingen en volgt de *Code Goed Bestuur*. De voorliggende verslaglegging is één van de middelen die worden ingezet om de gewenste transparantie en verticale en horizontale communicatie vorm te geven. Andere manieren zijn o.a. de overleggen met de (G)MR en RvT, de websites van KOC en van de scholen en de “scholenopdekaart” website van de scholen.

Stichting KOC heeft een klachtenregeling. Deze klachtenregeling en de toelichting daarop worden beschikbaar gesteld via de websites van de scholen. In de klachtenregeling wordt o.a. aangegeven dat Stichting KOC aangesloten is bij de Landelijke Klachtencommissie voor het Katholiek Onderwijs. In 2017 zijn er geen klachten binnengekomen.

3. Organisatie

Sinds de jaren '80 heeft de Stichting KOC de huidige bestuursstructuur, gebaseerd op een vrijwillig bestuur waaraan de directeuren verantwoording afleggen. Conform de wet “Goed onderwijs, goed bestuur” en de eigen statuten is er sinds 2012 een toezichthoudend orgaan in de vorm van een Raad van Toezicht. De organisatie bestond in 2017 uit de volgende onderdelen:

Het bestuur

Het bestuur is het bevoegd gezag van de scholen en is de werkgever van het personeel. De bestuurders worden benoemd voor vier jaar. Een volgens het rooster aftredend bestuurslid is onmiddellijk, doch ten hoogste tweemaal, herbenoembaar. Vanwege het bereiken van het einde van zijn derde en laatste termijn is voorzitter Peter Bootsma per 15-9-2017 teruggetreden uit het bestuur. Op dezelfde datum is Herma Korfage gekozen tot voorzitter en is Victor Scheijde toegetreden tot het bestuur.

Naam	Functie	Datum in functie	Datum mogelijke herbenoeming	Datum uiterlijk uit functie
Peter Bootsma *	Voorzitter	15-9-2005	---	15-9-2017
Herma Korfage **	Voorzitter, Lid	1-1-2014	01-1-2018 (1 ^e)	01-1-2026
Wietse Blink	Penningmeester	1-10-2016	1-10-2020 (1 ^e)	1-10-2028
Loes Lestestuiver	Secretaris	26-8-2010	26-8-2018 (2 ^e)	26-8-2022
Gert Kortekaas	Lid	27-3-2007	---	27-3-2019
Cees Holtman	Lid	27-3-2007	---	27-3-2019
Dick Vogel	Lid	21-3-2012	21-3-2020 (2 ^e)	21-3-2024
Victor Scheijde	Lid	15-9-2017	15-9-2021 (1 ^e)	01-1-2026

(*) Bestuurslid en voorzitter tot 15-9-2017 (**) Voorzitter vanaf 15-9-2017

Het bestuur vergaderde in 2017 elf keer. Daarnaast werd in kleine comités overlegd over deelonderwerpen en werd deelgenomen diverse overlegorganen. De Stichting KOC participeert o.a. in het Breed Besturen Overleg van de gemeente Groningen, het visievormende 'College van Onderwijs', de werkgroep Huisvesting Onderwijs (als voorzitter), de Stuurgroep Vensterscholen, het regionaal Samenwerkingsverband Passend Onderwijs 20.01, het RTC Groningen (als penningmeester) en het Fredeshiem overleg van Onderwijsbureau Meppel.

De leden van het bestuur ontvangen een vaste vergadervergoeding van €370 per jaar en een computervergoeding van €150 per jaar. Deze worden in december beschikbaar gesteld.

Het bestuur wordt ondersteund door een bestuursmanager. De personele en financiële administratie van Stichting KOC worden verzorgd door het Onderwijsbureau Meppel.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht is het wettelijk voorgeschreven toezichthoudend orgaan. De leden worden benoemd voor een periode van vier jaren en treden af volgens een door de Raad van Toezicht op te maken rooster. Een volgens het rooster aftredend lid van de Raad van Toezicht is onmiddellijk, doch ten hoogste tweemaal, herbenoembaar. In verband met de continuïteit heeft de RvT sinds september 2016 een wisselend rooster van aftreden opdat er niet drie raadsleden in een en hetzelfde jaar en op dezelfde datum vertrekken.

Naam	Functie	Benoeming	Datum mogelijke herbenoeming	Datum uiterlijk uit functie	Portefeuille
Cees Grol	Voorzitter	12-6-2012	12-6-2019 (2 ^e)	12-6-2023	Organisatie & Onderwijs
Harry Rietman	Secretaris	12-6-2012	12-6-2018 (2 ^e)	12-6-2022	Financiële & Materiele zaken
Han Bakker	Lid	12-6-2012	12-6-2020 (2 ^e)	12-6-2024	Identiteit
Saskia van Dijk	Lid	28-10-2015	28-10-2019 (1 ^e)	28-10-2027	Personele zaken

De leden van de Raad van Toezicht worden, met uitzondering van een vergadervergoeding, niet bezoldigd. Een vaste vergadervergoeding van € 150 per jaar wordt in december beschikbaar gesteld. Zie hoofdstuk 11 voor het verslag van de toezichthouder.

Directie en directeurenoverleg

De twee scholen worden geleid door een eigen directeur, vrijgesteld van onderwijstaken. De directeuren zijn ingeschreven in het schoolleidersregister. Ze voldoen aan de registratie-eisen en ze zijn geregistreerd als RDO.

Naam van de school	Directeur
Katholieke Daltonschool Bisschop Bekkers	Wally van der Vlugt
St. Michaëlschool	Arianne Wijninga

De directeuren overleggen ongeveer viermaal per jaar met het voltallige bestuur tijdens reguliere bestuursvergaderingen. Daarnaast nemen ze deel aan het onderwijsoverleg (2 bestuursleden met portefeuille onderwijs, directeuren, bestuursmanager; ongeveer 4 x p/j) en de financiële P&C cyclus (penningmeester, adviseur OBM, directeuren, bestuursmanager: ongeveer 5 x p/j). De directeuren werken in hun eigen school met een managementteam dat als klankbord voor de directeur fungeert, de vergaderingen van het team voorbereidt en coördinatietaken verricht.

Medezeggenschapsraden en Ouderraden

De twee scholen hebben elk een MedezeggenschapsRaad (MR), bestaande uit vertegenwoordigers van het personeel en ouders. Op beide scholen is een OuderRaad (OR) actief. De Gemeenschappelijke MedezeggenschapsRaad (GMR) wordt gevormd door een vertegenwoordiging van de MR-en. De GMR vergadert vier keer per jaar.

Verbonden partijen

De stichting KOC heeft als verbonden partij Stichting samenwerkingsverband PO 20-01.

4. Personeel

De ontwikkeling en de dynamiek van het basisonderwijs vragen om personeelsleden die zich voortdurend blijven ontwikkelen binnen hun vakgebied. De Stichting KOC wil een goede werkgever zijn voor al haar werknemers. De medewerkers krijgen ruimte voor individuele scholing en de teams volgen regelmatig gezamenlijke scholing.

Integraal Personeelsbeleid

Het integraal personeelsbeleid van de Stichting KOC is gericht op het regelmatig en systematisch afstemmen van de inzet, kennis en bekwaamheden van de medewerkers op de inhoudelijke en organisatorische doelen van de school. Binnen integraal personeelsbeleid kan 'integraal' op drie manieren worden geïnterpreteerd. Het betekent:

1. Dat er voldoende afstemming is tussen de doelen van de school en de ontwikkeling van de individuele medewerker.
2. Dat personeelsmanagementinstrumenten die gericht zijn op personeelsbeheer en -zorg en de ontwikkeling van medewerkers, elkaar op logische wijze ondersteunen dan wel versterken.
3. Dat verschillende betrokkenen (bestuur, schoolmanagement en medewerkers) ieder vanuit hun eigen verantwoordelijkheid en met voldoende vaardigheden een bijdrage leveren aan het realiseren van het personeelsbeleid.

De Stichting KOC maakt gebruik van het digitale HRM systeem Coo7. Dit systeem bestaat uit een samenhangend geheel van instrumenten en middelen gericht op de ontwikkeling van individuele medewerkers.

Op 1 augustus 2006 is de Wet BIO (Wet op beroepen in het onderwijs) ingegaan. Deze wet bevordert dat het onderwijspersoneel aan een bepaalde minimumkwaliteit blijft voldoen. Het gaat dus niet alleen om bekwaam zijn, maar ook om bekwaam blijven. De resultaten van de inspanningen om bekwaam te blijven worden door de medewerkers binnen het Coo7 systeem in een persoonlijk bekwaamheidsdossier vastgelegd en bijgehouden. Hetzelfde systeem wordt ook gebruikt voor de gesprekkencyclus (o.a. functionerings-, voortgangs-, afstemmings-, beoordelingsgesprekken, persoonlijke ontwikkelingsplannen).

De "functiemix" is de verdeling van leerkrachten (in voltijdbanen, fte's) over de verschillende salarisschalen (LA, LB en LC). In het basisonderwijs zitten verreweg de meeste leerkrachten in LA. Het streven is naar minimaal 40% LB en 2% LC leerkrachten (of 46% LB en 0% LC). Voor 2017 ziet de functiemix binnen Stichting KOC er als volgt uit: LA 76,6 %, LB 23,4% en LC 0%. In 2017 is een nieuwe LB-leerkracht aangesteld, maar zijn ook twee LB-leerkrachten vertrokken. Daardoor is het percentage LB-leerkrachten iets teruggelopen (was 28% in 2016). Met de gerealiseerde percentages volgt Stichting KOC de landelijke trend van 2016 (LA 73,6 %, LB 26,0% en LC 0,3%).

Aansluiting bij vervangingspool van RTC Groningen

In verband met de ketenbepaling van de WWZ is Stichting KOC per 1-8-2016 aangesloten bij de vervangingspool van RTC Groningen. Dit betekent dat een aantal medewerkers van Stichting KOC (in vaste of tijdelijke dienst) werkzaam zijn in deze pool. In 2017 was er sprake van een behoorlijke uit/doorstroom naar reguliere plekken binnen zowel eigen als andere scholen. Hierdoor moesten steeds weer nieuwe kandidaten worden gezocht. Dat bleek steeds lastiger i.v.m. de toegenomen krapte op de arbeidsmarkt.

Gemiddeld heeft stichting KOC in 2017 1.05 fte (=3,4%) in dienst gehad voor de vervangingspool van RTC Groningen. Net als het grootste deel van de besturen binnen RTC Groningen bleef Stichting KOC daarmee onder het streefcijfer van minimaal 4% in de RTC-pool. Binnen RTC Groningen is in 2017 een start gemaakt met een koerswijziging. In verband met krapte op de arbeidsmarkt ligt het in de bedoeling dat deelnemende besturen gezamenlijk en actief nieuwe leraren en directeuren gaan werven.

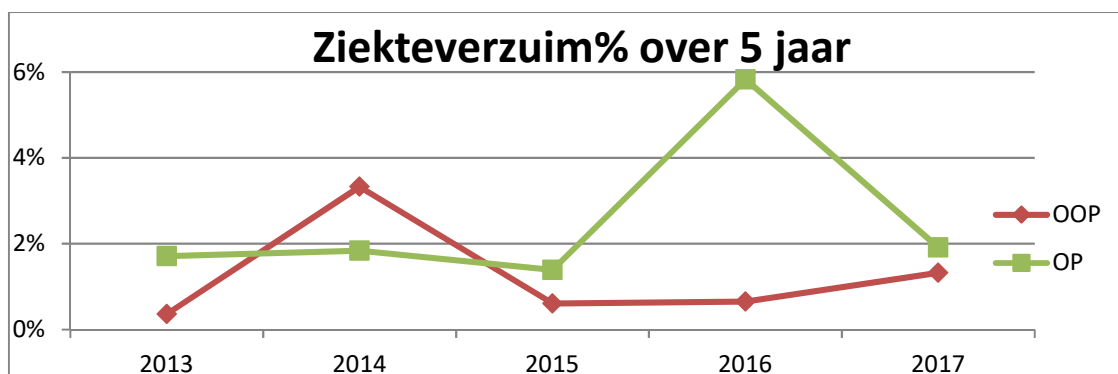
ARBO en ziekteverzuim

Ziekteverzuim is een belangrijk aandachtspunt voor Stichting KOC. Onderstaande tabel laat zien dat de dalende trend na 2010 heeft geresulteerd in een laag ziekteverzuim tussen 1 en 2 procent in de jaren 2012 t/m 2017. Uitzondering vormt het jaar 2016 met een ziekteverzuim van 4,3% door twee langdurig zieken in de eerste helft van dat jaar. Het ziekteverzuim binnen stichting KOC valt dus (ruim) onder het sectorgemiddelde van 5%.

Ziekteverzuim (%)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kort (1-7 dagen)	1,3	0,6	1,0	1,0	1,0	0,7	0,7	0,4	0,3
Middel (8-42)	1,6	0,3	0,4	0,2	0,4	0,1	0,3	0,2	0,7
Lang (43-365)	3,6	4,9	1,2	0,5		1,2	0,1	3,8	0,7
Zeer Lang (>365)	2,3	2,2	2,2						
Totaal %	8,8	8,1	4,7	1,7	1,4	2,0	1,1	4,3	1,7

Het ziekteverzuim bedroeg over het jaar 2017 gemiddeld 1,7%. Hiervan had 0,3% betrekking op kort verzuim. Het verzuim van middellange en lange termijn was respectievelijk 0,7% en 0,7%.

In onderstaande grafiek staat aangegeven hoe het verzuimpercentage zich de laatste 5 jaar per functiecategorie heeft ontwikkeld. Het verzuim van het Onderwijs Personeel (OP) is na een tijdelijke toename in 2016 weer terug op het lage niveau van rond de 2%. Het verzuim van het Onderwijs Ondersteunend Personeel (OOP) ligt na een tijdelijke toename in 2014 weer stabiel op het lage niveau van ongeveer 1 à 2%. Binnen de functiecategorie Directie (DIR) is sinds 2013 geen sprake geweest van ziekteverzuim.



Beleid beheersing uitgaven inzake uitkering na ontslag

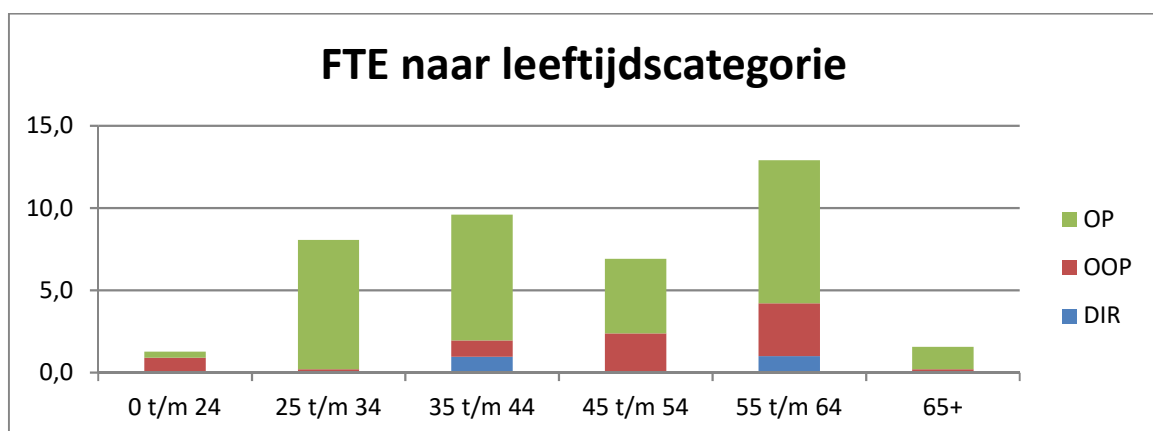
KOC werkt conform de wet en reglementen van het Participatiefonds. Dat betekent dat alle uitkeringen na ontslag voor rekening komen van het Participatiefonds. Daarnaast wordt in de begroting rekening gehouden met eventuele kosten van een ontslag/vaststellingsovereenkomst waarbij er sprake is van een ontslag/transitievergoeding. Derhalve ziet KOC hierin geen risico's

Personeelsgegevens

In 2017 zijn er ongeveer 55 personeelsleden in dienst verdeeld over 40,27 FTE (vervanging niet meegenomen). Deze formatie van bestaat voor 75,6% uit Onderwijzend Personeel (OP), voor 19,5% uit Onderwijs Ondersteunend Personeel (OOP) en voor 4,9% uit Directie (DIR).

Leeftijdscategorie	FTE OOP	FTE OP	FTE DIR	FTE Totaal	Percentage
15-24	0,89	0,39		1,27	3,2
25-34	0,19	7,86		8,05	20,0
35-44	1,00	7,64	0,95	9,59	23,8
45-54	2,38	4,51		6,90	17,1
55-64	3,21	8,69	1,00	12,90	32,0
65+	0,20	1,35		1,55	3,9
Totaal FTE	7,87	30,45	1,95	40,27	
Percentage	19,5	75,6	4,9		

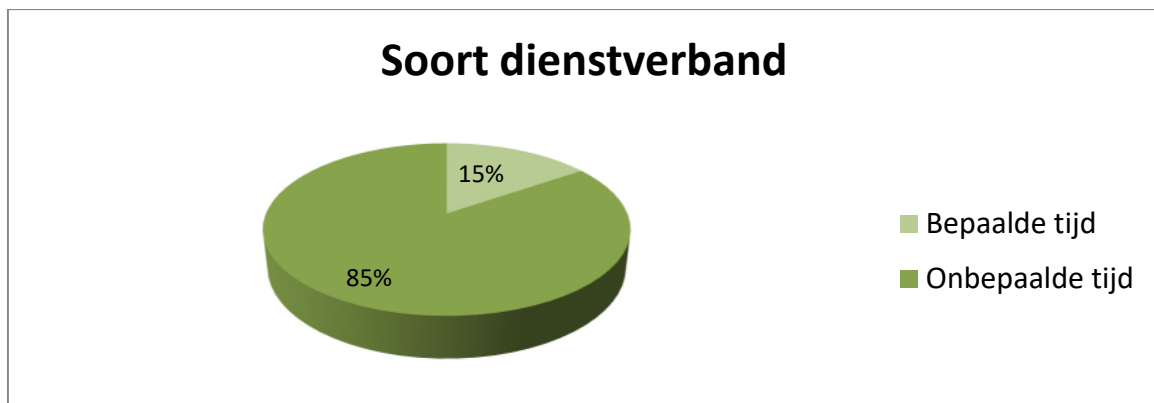
Vrouwen zijn bij de Stichting KOC met 66% ruim in de meerderheid. Toch werken er met 34% nog relatief veel mannen bij Stichting KOC. Landelijk is dit gemiddeld ongeveer 16%. De leeftijdsopbouw van het personeelsbestand van de Stichting KOC wordt in onderstaande grafiek in beeld gebracht.



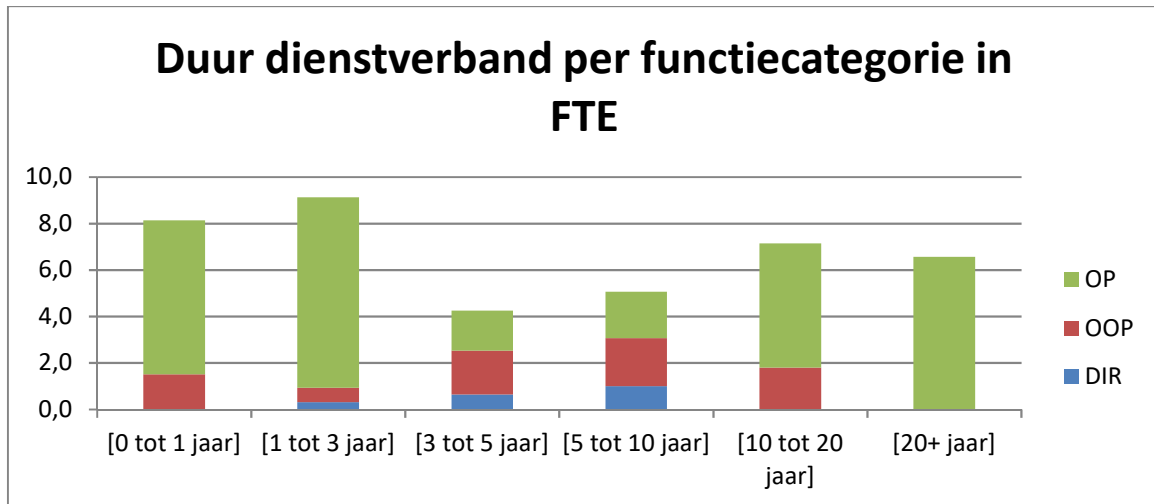
Met 12,9 FTE (32,0%) is de leeftijdscategorie van 55-64 de grootste. Een deel van deze medewerkers maakt gebruik van de BAPO-regeling. Deze regeling is in 2014 vervangen door de regeling Duurzame Inzetbaarheid. De 55-64 categorie wordt gevolgd door de leeftijdscategorie van 35-44 (9,6 FTE, 23,8%).

Bestuur en directeurs van Stichting KOC houden rekening met wisselingen binnen en uitbreiding van het personeel in de nabije toekomst. Gezien de leeftijdsopbouw binnen Stichting KOC wordt de komende jaren een geleidelijke uitstroom van werknemers verwacht. Samen met de verwachte groei van het aantal leerlingen zal dat in de toekomst zorgen voor de mogelijkheid om regelmatig nieuwe werknemers aan te stellen. Dit is iets wat ook in de afgelopen jaren al zichtbaar werd. Door het vertrek van vaste leerkrachten, de groei van het aantal leerlingen (met name op de dependance St. Franciscus van de St. Michaëlschool) en door deelname aan de vervangingspool van RTC Groningen heeft Stichting KOC ook in 2017 weer een aantal nieuwe leerkrachten kunnen aanstellen.

Bij het beëindigen van een dienstverband via een vaststellingsovereenkomst volgt Stichting KOC een procedure waarin beide partijen zich laten vertegenwoordigen door een juridisch adviseur. Daarbij wordt in onderling overleg een ontbindingsvergoeding vastgesteld. In 2017 zijn geen ontbindingsvergoedingen verstrekt.

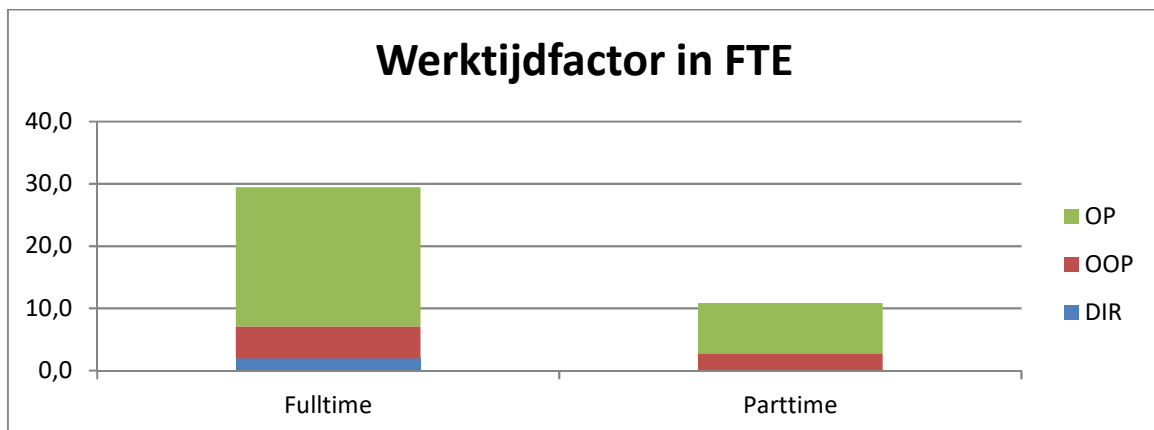


Uit de grafiek hierboven kan worden afgelezen dat 85% van de FTE's betrekking heeft op een dienstverband van onbepaalde tijd. Bij 15% van de FTE's is er sprake van bepaalde tijd. Een groot deel hiervan komt voor rekening van de tijdelijke eerste aanstelling van nieuwe leerkrachten. Bij goed functioneren wordt deze aanstelling omgezet in een vast dienstverband. Een ander deel komt voort uit de noodzaak van een flexibele schil om eventuele toekomstige krimp of het wegvallen van subsidies (bv. van de gemeente) te kunnen opvangen.



Het totaal van 40,27 FTE is in bovenstaande grafiek onderverdeeld naar de duur van het dienstverband. Het is duidelijk dat een groot deel van het personeel al langer in dienst is van Stichting KOC. Daarnaast zien we een duidelijke toename van de categorie Dienstverband van 0-1 jaar en Dienstverband van 1-3 jaar. Door vertrek en pensionering van leerkrachten en de groei van het aantal leerlingen heeft Stichting KOC de laatste jaren veel nieuwe leerkrachten kunnen aanstellen.

In onderstaande grafiek is de verhouding parttime FTE en fulltime FTE in beeld gebracht. Parttimers zijn personeelsleden met een aanstelling kleiner dan 0,8 FTE. De parttime ratio – de verhouding van parttime FTE ten opzichte van het totaal FTE – is ongeveer 27%.



5. Onderwijs

Het onderwijs van de scholen wordt zodanig ingericht dat de leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doorlopen. Het onderwijs richt zich op de emotionele en verstandelijke ontwikkeling, op het ontwikkelen van de creativiteit en op het verwerven van de noodzakelijke kennis en van sociale, culturele en lichamelijke vaardigheden, met aandacht voor de 21st centuryskills.

De scholen streven naar adaptief onderwijs waarbij de leerling centraal staat. Uitgangspunt is dat rekening gehouden wordt met individuele verschillen tussen leerlingen. Deze individuele verschillen leiden tot het geven van onderwijs en zorg op maat, zoveel mogelijk binnen de groep.

Beide scholen hebben een zorgstructuur waarbij handelingsgericht werken het uitgangspunt is.

5.1 Katholieke Daltonschool Bisschop Bekkers

Daltonschool: De kenmerken van het Daltononderwijs zijn: Verantwoordelijkheid, Zelfstandigheid, Samenwerken, Effectiviteit/doelmatigheid en Reflectie/evaluatie. De school begeleidt kinderen in het ontwikkelen van ik-doelen. Eerst op het gebied van gedrag en daarna op cognitief gebied. Reflectie op en evaluatie van eigen gedrag en werk is daarbij een middel.

Opbrengsten: Uit een trendanalyses van de tussenopbrengsten blijkt dat er sprake is van een stijging van de resultaten op technisch lezen, spelling en rekenen en een lichte stijging van de resultaten op begrijpend lezen. De eindopbrengsten van de Citotoets in groep 8 lagen in 2017 boven de bovengrens van de schoolgroep.

Diepteanalyse: Intern begeleider, directie en team analyseren ieder jaar in februari en juni de toets resultaten. De analyses en aandachtspunten zijn besproken in het team. De resultaten hiervan zijn opgenomen in het jaarverslag en zijn aandachtspunten in het jaarplan 2017-2018.

Ambitiegesprekken: In maart en november 2017 hebben de intern begeleider en de directeur ambitiegesprekken gevoerd met de leerkrachten. Doel is om de leerkrachten, met de geanalyseerde resultaten van de kinderen, te laten kijken naar welke kinderen ze op een hoger niveau kunnen krijgen. Tevens wordt gekeken naar de kinderen waar dat nog niet is gelukt.

SOP: Het SOP 2015-2019 (School OndersteuningsPlan) geeft een omschrijving hoe de zorg op de Katholieke Daltonschool Bisschop Bekkers is georganiseerd. Het is in 2015 besproken in het team, ter advies voorgelegd aan de GMR en definitief vastgesteld door het bestuur.

Nieuwe Methodes: Success for All is in 2017 uitgebreid met groep 6. Daar wordt de pilot uitgevoerd.

Scholing: De school heeft in 2017 aandacht besteed aan zowel individuele als teamscholing. Hieronder volgt een opsomming:

- Samen met de voorscholen, Li La Land en verwerken van ervaringen van de studiereis naar Reggio Emilia in de visie en beleid in de kleuterbouw.
- Scholing op maat over NT2.
- Het team heeft twee Cultuur en identiteitsstudiedagen gehad.

- De directeur heeft een aantal keren per jaar scholing om het uitvoeren van audits op basisscholen in de provincie te verbeteren. Ze deed drie audits per jaar. In verband met de werkdruk is ze daar in augustus mee gestopt.

Brugfunctionaris: Ook in 2017 kon de inzet van de brugfunctionaris worden gecontinueerd. Dit keer gesubsidieerd vanuit Armoedebeleid en ouderbetrokkenheid van de gemeente Groningen. De brugfunctionaris vergroot de ouderbetrokkenheid. Als school hebben we een goed beeld van gezinnen die extra aandacht en ondersteuning behoeven. Daarnaast komen nieuwe zorggezinnen sneller in beeld. Aandacht voor ouders, hun hulpvraag, (vroeg)signalering van problemen, proactief inspelen op eventueel komende problemen zorgen ervoor dat het netwerk rondom de kinderen steviger wordt. Zo is er bijvoorbeeld een intensievere samenwerking met de naschoolse activiteiten, de jeugdverpleegkundige en het CJG. Het netwerk rondom de school is groot en de contacten worden steeds meer aangetrokken. Kinderen en ouders weten dat ze gezien worden. Een ander speerpunt van de brugfunctionaris is de ouderbetrokkenheid rondom VVE (vroeg- en voorschoolse educatie). De brugfunctionaris organiseert ouderbijeenkomsten rondom de thema's in de klassen en werkt daarbij met VVE Thuis. Ouders worden daardoor actief betrokken bij de thema's die in de kleutergroepen aan de orde zijn.

Schakelklas/schakelgroep: De gemeentelijke subsidie voor schakelgroepen (m.n. voor kinderen uit groep 2) is ook in 2017 toegekend. In de organisatie betekent dit dat kinderen (die te laag scoren en naar verwachting beter zouden kunnen) in de schakelklas 10 uur intensief worden begeleid. Daarnaast is er een groep kinderen die minder laag scoren maar ook gebaat zijn met extra taalbegeleiding. Deze schakelgroep wordt 10 uur in de week getutord. Dit is mogelijk omdat een deel van de subsidie wordt ingezet voor extra handen in de kleuterklassen. Voor 2015, 2016 en 2017 is ook subsidie voor een schakelklas groep 4 toegekend. De hiervoor aangetrokken leerkracht geeft extra taalbegeleiding in kleine groepjes. Daarnaast zijn we gestart met een pilot NT2 schakelklas. De expertise van de logopediste wordt ingezet en extra handen in de klas maken het mogelijk extra aandacht te besteden aan NT2 kinderen.

Samenwerkingsovereenkomst met de peuterschool en de SKSG: Er is een beleidsplan en jaarwerkplan voor VVE (Voor- en Vroegschoolse Educatie). De doorgaande lijn is belangrijk in verband met het aanbod aan de kinderen en het bevorderen van ouderbetrokkenheid. De samenwerking verloopt steeds beter. Zo worden er gezamenlijke activiteiten georganiseerd zoals de troubadour op 11 november en een waterfeest. Tevens is met inzet van een extra VVE subsidie een buitenspeelplek voor drie t/m zesjarigen ontwikkeld. De drie organisaties hebben samen de spelmaterialen hiervoor bedacht. Er is in 2017 een buiten "keuken" gebouwd. Ook is samen gekeken naar extra ontwikkelingsmaterialen en wereldmaterialen die door de drie organisaties (samen) kunnen worden gebruikt. De directeur zit in een netwerk rondom Dalton brede scholen voor het ontwikkelen van een kader voor visitatiecriteria voor de Dalton Brede School.

5.2 St. Michaëlschool

Opbrengsten: De St. Michaëlschool behoort qua populatie leerlingen tot de groep scholen die hoger scoren dan het landelijk gemiddelde. De school heeft dan ook de ambitie om met haar eindopbrengsten niet alleen hoger te scoren dan het landelijk gemiddelde, maar ook hoger dan het gemiddelde van scholen die qua populatie leerlingen vergelijkbaar zijn met de St. Michaëlschool. Deze doelstelling is in 2017 gehaald.

Diepte analyse Tussenopbrengsten: De tussenopbrengsten zijn in de teamvergadering geanalyseerd. Tijdens deze analyse kijken de leerkrachten naar een eventuele oorzaak van daling/stijging in de resultaten. Ook wordt er gezamenlijk gekeken naar een mogelijke interventie in de groep. De analyses worden per groep vastgelegd in het document opbrengsten, hiervoor wordt WMK-po gebruikt.

Ambitiesgesprekken: In 2017 hebben de intern begeleider en de directeur weer de ambitiesgesprekken gevoerd met de leerkrachten. Doel is om de leerkrachten, met de geanalyseerde resultaten van de leerlingen, te laten kijken naar welke leerlingen ze op een hoger niveau kunnen krijgen. Tijdens deze gesprekken formuleren de leerkrachten doelen voor de komende periode. Deze ambitiesgesprekken worden 2 x per jaar gevoerd (in februari en september).

SOP: In 2016 is het SchoolOndersteuningsPlan (SOP) geactualiseerd. Het SOP geeft een omschrijving van de zorg en ondersteuning die door St. Michaëlschool wordt geleverd en hoe dit georganiseerd is. Het geactualiseerde plan is voor advies voorgelegd aan de GMR en definitief vastgesteld door het bestuur.

Nieuwe methodes: Er is een nieuwe methode aangeschaft voor Engels. Voor het monitoren van de leerlingen met betrekking tot hun veiligheid en sociale competenties worden de Kiva vragenlijsten voor kinderen, sociogrammen en de sociale vragenlijst WMK-po gebruikt.

Scholing: Verschillende teamleden hebben cursussen/conferenties gevolgd:

- Studiemiddag hoogbegaafdheid wordt teambreed op school gevolgd.
- Passend onderwijs in 1 dag.
- De studiemiddagen van de groepen 1 t/m 4. Deze worden begeleid door de Stenden Hogeschool (Margot Lambers en Ineke Oenema). Zij begeleiden het proces van opbrengstgericht werken in de onderbouw en een rijke leeromgeving.
- Groepen 1 t/m 4 volgen intern de cursus 'kleuter- en peuterbrein'.
- Werken in ESIS o.a. het maken van digitale handelingsplannen.
- Directie: Action Learning van AVS.
- Teamtraining: muziekonderwijs.

Dependance St. Franciscus:

Deze locatie bestaat per 01-08-2017 uit de volgende groepen: Kikkers, Vlinders, Ooievaars groep 3 en groep 4. Tevens is er tussen het lokaal van groep 3 en groep 4 een BSO gerealiseerd i.s.m. de SKSG.

5.3 Ondersteuningsstructuur en kwaliteitsbewaking KOC scholen

In het Referentiekader Passend Onderwijs is de organisatie van de ondersteuningsstructuur beschreven vanuit twee niveaus: basisondersteuning en extra ondersteuning. In de organisatie van de ondersteuning voor leerlingen gebruiken de KOC scholen deze twee niveaus. Een uitgebreide beschrijving van de organisatie van de ondersteuning is terug te vinden in het Schoolondersteuningsprofiel van de beide scholen waarmee in het schooljaar 2011-2012 een begin is gemaakt. Het Schoolondersteuningsprofiel is voltooid in het schooljaar 2013-2014. In 2015 is een herziene versie geschreven voor de schooljaren 2015-2019. Hierin zijn de ambitiegesprekken opgenomen, de manier waarop externe deskundigen aangetrokken worden en de veranderde procedures rondom plaatsing SBO/SO.

In dit Schoolondersteuningsprofiel staan ook de visies op Passend Onderwijs beschreven en hetgeen de scholen verstaan onder een leerling met extra ondersteuningsbehoefte. Kern hiervan is dat de scholen ernaar streven dat de leerkrachten in staat zijn gedifferentieerde ondersteuning te kunnen geven en dat er een proactief ondersteuningssysteem gehanteerd wordt om daarmee een goed onderwijsrendement mogelijk te maken. Zie voor uitgebreide informatie de Schoolondersteuningsprofielen van de beide scholen.

Om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk kinderen, eventueel met passende zorg, in de gewone basisschool blijven, werken scholen samen in Samenwerkingsverbanden. In het kader van de wet op Passend Onderwijs die per 1 augustus 2014 is ingevoerd, maken de KOC scholen deel uit van het per die datum gevormde regionaal Samenwerkingsverband Passend Onderwijs 20.01.

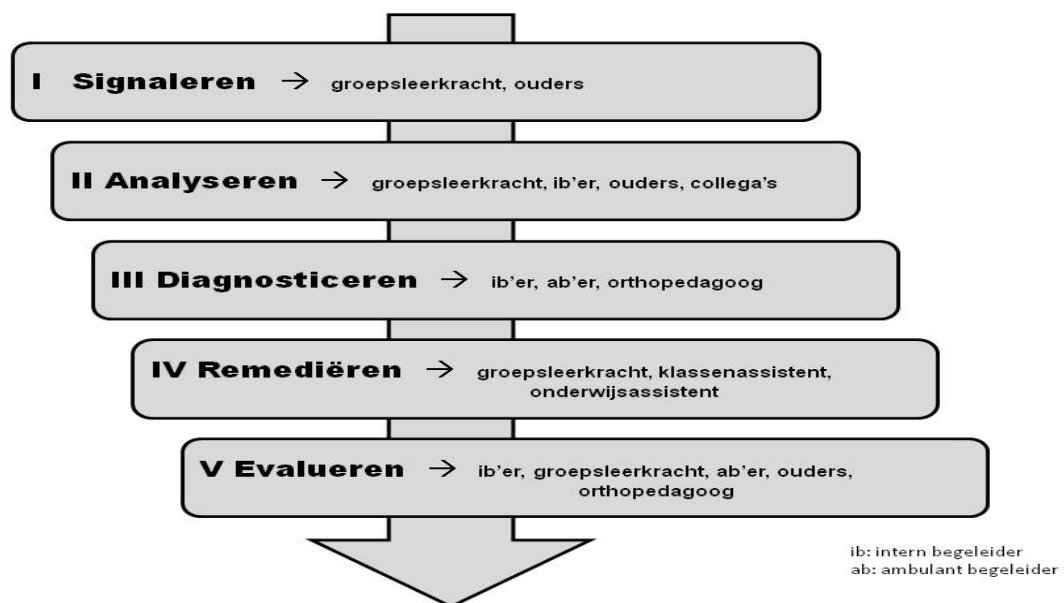
Voor de inhoudelijke voorbereiding op de uitvoering van Passend Onderwijs is gewerkt aan het inrichten van een rechtspersoon, het inrichten van de ondersteuningsplanraad en het opstellen van een ondersteuningsplan. In april 2014 heeft de Stichting Samenwerkingsverband 20.01 het Ondersteuningsplan 2014-2018 gepresenteerd. In dit ondersteuningsplan staat hoe er binnen het samenwerkingsverband passend onderwijs in het basis en speciaal (basis) onderwijs voor alle leerlingen georganiseerd wordt zodat iedere leerling naar school kan. De definitieve ondersteuningsplanraad (medezeggenschap) is per 1 augustus 2014 aangetreden waarin zowel personeel van de scholen binnen het Samenwerkingsverband als ouders van leerlingen vertegenwoordigd zijn.

Vanaf 1 januari 2010 zijn de KOC scholen aangesloten bij het signaleringssysteem Zorg voor Jeugd Groningen, verwijzindex in de provincie Groningen. Het systeem helpt professionals bij het vroegtijdig signaleren van problemen en het maakt de samenwerking tussen organisaties minder vrijblijvend door één organisatie aan te wijzen die verantwoordelijk is voor de coördinatie van de zorg. De intern begeleiders zijn de signaalgevers van de school.

Ook zijn de leerkrachten geïnformeerd over de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling en hanteren beide scholen daarvoor een stappenplan.

Alle vormen van ondersteuning vragen van de leerkrachten dat zij de ontwikkeling van de kinderen systematisch volgen, handelingsgericht werken en eventuele problemen vroegtijdig signaleren. Alle leerlingen worden door middel van het Leerling Volg Systeem (LOVS) van Cito in kaart gebracht en gevolgd. Dit systeem geeft een beeld van de ontwikkeling van een leerling op elk willekeurig moment tijdens zijn of haar schoolloopbaan en dient ter signalering en analyse. Ook worden er twee keer per jaar analyses gemaakt op schoolniveau van de resultaten van de Cito-toetsen. Hiervan wordt een verslag gemaakt dat gebruikt wordt voor het maken van een plan van aanpak. Daarnaast komen de resultaten op groepsniveau aan de orde tijdens de ambitiegesprekken tussen de directeur, intern begeleider en de leerkracht. De Cito eindtoets wordt teambreed geanalyseerd op zowel leerlingniveau als opbrengsten van acht jaar onderwijs.

De intern begeleider draagt zorg voor de coördinatie en de activiteiten in het kader van de leerlingenzorg en de analyses op schoolniveau. Het stappenplan van de leerlingenzorg ziet er als volgt uit:



Kwaliteitszorg (intern en extern)

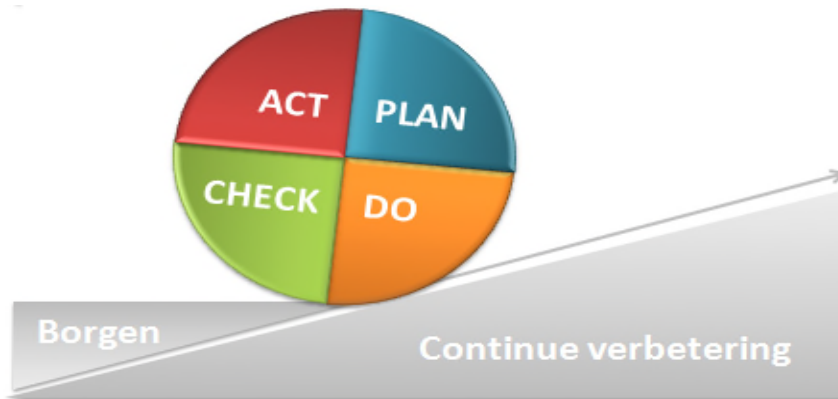
De kwaliteitszorg richt zich op het voortdurende proces van zorgvuldig plannen en gezamenlijk werken aan verbetering en vernieuwing van één of meer onderdelen van kwaliteitsgebieden uit de drie niveaus in de school:

- het primaire proces: op groepsniveau;
- het secundaire proces: op schoolniveau;
- het tertiaire proces: op directieniveau en bovenschools niveau.

Met kwaliteitszorg wordt bereikt dat:

- de school gericht werkt aan de kwaliteit van haar onderwijs;
- leerkrachten zich verantwoordelijk voelen voor de resultaten/opbrengsten en dat zij inzien dat de stappen die genomen moeten worden om de kwaliteit van hun onderwijs te verbeteren/verhogen, een plaats hebben in de gestructureerde kwaliteitszorg.

Bij het proces van plannen en uitvoeren van de kwaliteitsbevorderende activiteiten maken de scholen gebruik van de zogeheten PDCA-cyclus van William Edwards Deming (zie onderstaande figuur).



De cyclus beschrijft vier stappen die gezamenlijk zorgen voor de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Het cyclisch karakter van de stappen zorgt ervoor dat het onderwerp van kwaliteitsverbetering continue onder de aandacht blijft. De directie ziet erop toe dat de volgende vier opeenvolgende stappen worden gezet:

- PLAN: Stellen van doelen en plannen van activiteiten.
DO: Uitvoeren van de geplande activiteiten.
CHECK: Bepalen in hoeverre de afgesproken doelen zijn gehaald.
ACT: Analyseren van de afwijkingen en nemen van maatregelen.

De PLAN activiteit start vanuit een bepaalde beginsituatie van de kwaliteit. Om deze beginsituatie in kaart te brengen wordt er gebruik gemaakt van verschillende interne en externe informatiebronnen.

Instrumenten school interne kwaliteitszorg

De volgende instrumenten en procedures worden ten behoeve van de interne kwaliteitszorg gehanteerd:

- De methode gebonden toetsen.
- Het Cito Volgsysteem voor primair onderwijs vanaf groep 2 en de Cito eindtoets.
- Voor de groepen 1 en 2: Pravoo (katholieke Daltonschoon Bisschop Bekkers) en KIIK (St. Michaëlschool).
- Conclusies op leerling-, groeps- en schoolniveau.
- Toetskalender.
- WMKpo.

- Collegiale consultaties.
- Klassenbezoeken door intern begeleider en directeur.
- Schoolplan, jaarplan, jaarverslag en schoolgids.
- Onderwijsinhoudelijke vergaderingen.
- Het directie overleg en het functioneringsgesprek van het bestuur met de directeur.

Instrumenten externe kwaliteitszorg

Het inspectierapport en een Oudertevredenheidsonderzoek worden ten behoeve van de externe kwaliteitszorg gehanteerd.

6. Identiteit

In 2017 hebben de scholen wederom actief invulling gegeven aan waardengebaseerd onderwijs.

Op de Katholieke Daltonschool Bisschop Bekkers is ook dit jaar gefilosofeerd met kinderen van groep 6 t/m 8 in het Sparklab. Gedurende het jaar zijn de katholieke vieringen gevierd waaraan zoals altijd ook de CKV-keuzemiddagen zijn gekoppeld.

De school heeft een nieuwe invulling van het vak godsdienst/ levensbeschouwing ontwikkeld rond de feesten/vieringen uit christendom, hindoeïsme en islam. Deze werkwijze wordt geëvalueerd vanuit de ervaringen van het afgelopen jaar. De invulling zal verder doordacht en aangescherpt worden. Er wordt daarbij gezocht naar evenwichtig verdeelde aandacht voor bijbel, (katholieke) feesten en traditie in samenhang met de ervaringen van de kinderen.

In 2017 zijn de adventsperiode, de vastenperiode en Palmpasen aan de vieringen van respectievelijk Kerst, Carnaval en Pasen toegevoegd. Kinderbijbels zijn onderzocht als aanvulling en worden aangeschaft. Onderzocht wordt of een bijbelrooster in relatie met de thema's van Vreedzame school ontwikkeld kan worden.

De St. Michaëlschool heeft een visiedocument Identiteit. Hierin wordt beschreven hoe brede ontwikkeling wordt vormgegeven door te spreken over levensbeschouwelijke ontwikkeling, gemeenschapsvorming, zorg hebben voor elkaar en vieren.

Bij de ontwikkeling van identiteit wordt de St. Michaëlschool begeleid door Tom Knippers van Onderwijsbureau Meppel. In 2017 heeft Tom het team begeleid bij de invulling van de naamdag van St. Michaël en St. Franciscus en bij het opzetten van de ouderavond over identiteit.

Beide naamdagen zijn gevierd in respectievelijk de St. Josefkathedraal en de St. Franciscuskerk. In de St. Josefkathedraal werd de viering begeleid door pastoor Wagenaar en pastoor Scheijde. In de St. Franciscuskerk werd de viering begeleid door pastoor Jellema.

Ter voorbereiding op kerst hebben alle groepen van de St. Michaëlschool een adventskrans gekregen. Iedere week werd er 1 kaars meer aangestoken.

In 2017 is een bijeenkomst belegd met RvT, bestuur, bestuursmanager, directeuren en de identiteitsbegeleider van OBM. De bijeenkomst was gericht op de verdere ontwikkeling van de visie op identiteit. De resultaten van de bijeenkomst zijn verwerkt in een aangepast en geactualiseerd meerjaren-beleidsdocument Identiteit. Dit document zal in 2018 worden vastgesteld.

Wegens het bereiken van het einde van zijn derde en laatste termijn is Portefeuillehouder Identiteit Peter Bootsma op 15/9/17 teruggetreden uit het KOC bestuur. Samen met de RVT is een procedure opgezet voor het werven en selecteren van een nieuw bestuurslid Identiteit. De GMR heeft geadviseerd over het profiel en deelgenomen in de benoemingsadviescommissie. Op 15 september 2017 is Victor Scheijde als nieuwe portefeuillehouder identiteit toegetreden tot het KOC bestuur.

7. Materiële zaken en huisvesting

Het materieel beleid van KOC is gericht op het creëren van een omgeving waarin goed, gezond en veilig kan worden gespeeld, geleerd en gewerkt. Dat betekent bijvoorbeeld een goed binnenklimaat, een goed onderhouden en opgeruimd schoolgebouw, prettig en doelmatig ingerichte lokalen, goede onderwijsmethoden, goed schoolmeubilair en moderne ICT-voorzieningen. Dit alles met oog voor duurzaamheid. Daarnaast betekent het ook iets voor de directe omgeving: een aantrekkelijk plein met voldoende speelvoorzieningen en een veilige verkeerssituatie rondom de school. KOC heeft drie schoolgebouwen in gebruik: de St. Michaëlschool aan de Butjesstraat, haar dependance St. Franciscus aan de Star Numanstraat en KDS Bisschop Bekkers aan de Siriusstraat.

Investerings

Voor 2017 was een investeringsbudget voor ICT, Onderwijsmethoden en Inventaris begroot van €146.500. De gerealiseerde investeringen zijn met €181.736 dus €35.236 hoger dan begroot.

	Begroting 2017	Realisatie 2017
ICT	€ 61.000	€ 109.018
Onderwijsmethoden	€ 47.500	€ 33.447
Inventaris	€ 38.000	€ 39.271
Totaal	€ 146.500	€ 181.736

Renovatie KDS Bisschop Bekkers

Enkele jaren geleden stond KDS Bisschop Bekkers op de nominatie om voor renovatie/verbouwing te worden opgenomen in het Integraal Huisvestingsplan 2016-2020 van de gemeente. Vanwege de nieuwe doorcentralisatie van groot onderhoud is dat er niet van gekomen. Renovatie staat op dit moment niet in de wet en het is onduidelijk wie er verantwoordelijk is voor de renovatie van het gebouw.

Stichting KOC is – o.a. via de Werkgroep Huisvesting Onderwijs – in overleg met de gemeente om deze impasse te doorbreken. Renovatie is niet alleen een duurzame oplossing maar ook goedkoper dan de situatie van steeds meer onderhoud en uiteindelijk nieuwbouw. Stichting KOC heeft alvast een plan (inclusief globale kostenraming) laten opstellen voor de renovatie/verbouwing van KDS BBS.

Landelijk (PO-Raad, VNG en Overheid) zijn er nog steeds gesprekken gaande over normbesteding en renovatie. Insteek is een besteding passend bij de huidige marktontwikkeling en eisen van bouwregulering.

Daarnaast zal renovatie – naast vervangende nieuwbouw – een plek moeten krijgen in de verordening huisvesting. Voor renovatie zal waarschijnlijk een bijdrage worden gevraagd van zowel gemeente als schoolbesturen. De bijdrage van de schoolbesturen zou het inzetten van de middelen voor “groot onderhoud” kunnen zijn.

Uitbreiding St. Franciscus

Dependance St. Franciscus groeit de komende jaren met steeds een instroomgroep van ongeveer 30 leerlingen. Dat betekent dat er tot aan 2021 elk jaar nieuwe ruimtes geschikt moeten worden gemaakt. Daarvoor worden aanvragen “uitbreiding huisvesting” bij de gemeente ingediend. Bij de verbouwingen zijn duurzaamheid en een gezond binnenklimaat belangrijke uitgangspunten. Daarnaast zijn er jaarlijks aanvullende investeringen nodig voor ICT, onderwijsmethoden en inventaris.

In 2017 zijn er twee lokalen geschikt gemaakt met behulp van budget uit het Huisvestingsprogramma 2017 en budget uit het Fris en Duurzaam programma. Daarnaast is via het huisvestingsprogramma 2018 een aanvraag ingediend voor de aanpak van een volgend lokaal in 2018.

Bevorderen duurzaamheid en energiebesparing

Stichting KOC zet in op duurzaamheid en het terugdringen van het energieverbruik. Zowel de St. Michaëlschool als de KDS Bisschop Bekkers hebben ook weer in 2017 deelgenomen aan het Energy Challenge project waarbij de leerlingen zich verdiepen in energieverbruik en besparingsopties. Daarnaast wordt bij verbouwingen en aanpassing van de ruimtes zoveel mogelijk worden gekozen voor duurzame en energiezuinige opties (bijvoorbeeld isolatie, materialen, verlichting, WTW, etc.).

In 2015 en 2016 is op de St. Michaëlschool met het project Fris en Duurzaam extra ingezet op de verbetering van het klimaat en de terugdringing van het energiegebruik. Tevens zijn er 72 zonnepanelen aangebracht op het dak van de school, deze produceren ca. 18.000 kWh per jaar. In 2017 heeft ook dependance St. Franciscus middelen ontvangen vanuit het project Fris en Duurzaam van de gemeente.

Aardbevingsbestendigheid van (het interieur van) de gebouwen

In 2015 heeft de gemeente een seismische QuickScan laten uitvoeren door abtWassenaar. Doel was de weerbaarheid van de scholen en gymlokalen tegen aardbevingen in kaart te brengen. De inspecties gaven destijds geen aanleiding tot directe maatregelen of direct vervolgonderzoek. Toch heeft de gemeente besloten een deel van de scholen verder te onderzoeken.

In 2017 zijn de gebouwen van de St. Michaëlschool en van dependance St. Franciscus nader onderzocht door W3N Engineers. Bij beide locaties zijn enkele HRBE's (Hoog Risico BouwElementen) geïdentificeerd. In overleg met de gemeente worden deze in 2018 aangepakt. Begin 2017 heeft Stichting KOC een interieurscan laten uitvoeren door abtWassenaar.

Daarbij zijn voor de drie schoolgebouwen interieurrisico's geïnterpreteerd (objecten die kunnen omvallen, inventaris dat kan vallen van kasten en planken, e.d.). De scholen hebben actie ondernomen om de risico's zoveel mogelijk te beperken

Materiele planning

Met steun van OBM probeert Stichting KOC de financiële middelen zo adequaat mogelijk in te zetten. OBM zorgt onder andere voor het opstellen en monitoren van een meerjaren onderhoudsplanning. Om de onderhoudskosten op termijn af te dekken wordt met vaste dotaties de voorziening onderhoud gevormd. Daarnaast is een adviseur van OBM betrokken bij het opstellen van huisvestingsaanvragen bij de gemeente. Voor aanschaf en vervanging van meubilair, OLP en ICT-middelen worden investeringsoverzichten opgesteld. Deze overzichten worden jaarlijks tijdens de begrotingsgesprekken geactualiseerd.

8. Financiën

Het financieel beleid van Stichting KOC is gericht op het in stand houden, vormgeven en laten groeien van kleinschalig katholiek onderwijs in de stad Groningen. Stichting KOC streeft daarbij naar een financieel gezonde bedrijfsvoering en een stabiele balans om de continuïteit te waarborgen. Belangrijke aandachtspunten zijn: (1) Het tot stand brengen van een transparant en adequaat financieel beheer, (2) een optimale benutting van de beschikbare middelen voor kerntaken, (3) het op het juiste niveau brengen en houden van de huisvesting, (4) het investeren in de ontwikkeling van de teams en (5) het investeren in de leermiddelen, inventaris en ICT.

Stichting KOC stelt jaarlijks in het najaar de begroting op voor het volgend kalenderjaar. De begrotingen van de scholen zijn daar onderdeel van. De begroting wordt ter instemming voorgelegd aan GMR. Na vaststelling door het bestuur wordt goedkeuring gevraagd aan de RvT.

De directeuren zijn verantwoordelijk voor hun eigen budgetten en zijn bevoegd deze te belasten. Met kwartaalrapportages en het online financiële systeem van OBM wordt de voortgang bewaakt. Het jaarverslag vormt het sluitstuk van de planning en control cyclus en wordt conform de code Goed Bestuur openbaar gemaakt.

8.1 Ontwikkeling van het leerlingenaantal

De belangrijkste bekostigingsfactor is het aantal leerlingen. Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal leerlingen in de periode van 2005-2017. Tevens wordt een prognose gegeven voor de periode 2018-2021. Vanaf 2010 is er sprake van een gestage groei van het aantal leerlingen. Zoals verwacht is de groei met het starten de dependance St. Franciscus van de St. Michaëlschool sterker geworden.

Teldatum	Aantal Leerlingen	Percentage Onderbouw	Personele Bekostiging
01-10-2005	386	55%	Schooljaar 2006-2007
01-10-2006	385	57%	Schooljaar 2007-2008
01-10-2007	382	57%	Schooljaar 2008-2009
01-10-2008	392	55%	Schooljaar 2009-2010
01-10-2009	369	51%	Schooljaar 2010-2011
01-10-2010	375	51%	Schooljaar 2011-2012
01-10-2011	394	51%	Schooljaar 2012-2013
01-10-2012	403	53%	Schooljaar 2013-2014
01-10-2013	425	53%	Schooljaar 2014-2015
01-10-2014	463	56%	Schooljaar 2015-2016
01-10-2015	504	59%	Schooljaar 2016-2017
01-10-2016	532	60%	Schooljaar 2017-2018
01-10-2017	566	61%	Schooljaar 2018-2019
01-10-2018 (prognose)	606	58%	Schooljaar 2019-2020
01-10-2019 (prognose)	636	54%	Schooljaar 2020-2021
01-10-2020 (prognose)	663	52%	Schooljaar 2021-2022
01-10-2021 (prognose)	691	50%	Schooljaar 2022-2023

De personele bekostiging vanuit het ministerie is gebaseerd op teldatum 1-10 en geldt voor het daaropvolgende schooljaar. De vergoeding voor leerlingen in de onderbouw is hoger dan de vergoeding voor leerlingen in de bovenbouw.

Wat betreft de personele inzet volgt de Stichting KOC de zogenaamde T systematiek. Dit houdt in dat de personele inzet op de scholen wordt gebaseerd op het aantal leerlingen op 1 oktober van het betreffende schooljaar. Deze systematiek wijkt af van de feitelijke bekostiging van het ministerie, welke gebaseerd is op de T-1 systematiek. Vanuit het ministerie wordt de personele bekostiging gebaseerd op het aantal leerlingen op 1 oktober van het voorgaande kalenderjaar.

Stichting KOC heeft gekozen voor de "T systematiek" zodat de inzet van personeel wordt gebaseerd op het aantal leerlingen dat aanwezig is. Ze doet dit met het oog op de kwaliteit van het onderwijs. Bij een stijging van het aantal leerlingen zet de Stichting KOC dus meer personeel in dan het aan middelen van het ministerie ontvangt. Het tekort wordt eerst uit eigen middelen aangevuld. Wanneer de stijging van het aantal leerlingen voldoende groot is wordt achteraf een groeibekostiging door het rijk beschikbaar gesteld.

8.2 Vermogenspositie

Stichting KOC maakt gebruik van een aantal kengetallen om haar budgetbeheer en vermogensbeheer tegen het licht te houden. Het gebruik van deze kengetallen en de daarbij gehanteerde signaleringsgrenzen zijn in overeenstemming met de richtlijnen van het ministerie. Hieronder worden de gehanteerde kengetallen en signaleringsgrenzen kort beschreven.

- **De liquiditeit** geeft aan in hoeverre de stichting in staat is om op tijd haar schulden te kunnen betalen. De liquiditeit wordt bepaald door vlottende activa ten opzichte vlottende passiva. Ondergrens is 1,5.
- **De rentabiliteit** is de verhouding tussen het bedrijfsresultaat en de totale baten. Ondergrens is 0% en bovengrens 5%.
- **De solvabiliteit** geeft aan in hoeverre de stichting in staat is om in geval van liquidatie aan haar verplichtingen kan voldoen. Dit is het eigen vermogen gedeeld door het balanstotaal. Ondergrens is 30%.
- **Het weerstandsvermogen** is het vermogen, dat kan worden ingezet om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen. Er zijn twee kengetallen:
 1. Het Eigen Vermogen gedeeld door Totale Baten (EV/TB). Ondergrens is 5%
 2. Het Eigen Vermogen verminderd met de Materiële Vaste Activa, gedeeld door Totale Baten ((EV-MVA)/TB). Ondergrens is 5% en bovengrens is 20%.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van ontwikkeling van de financiële positie van de Stichting KOC.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Grens-waarden
Liquiditeit	2,93	2,53	3,05	2,77	2,03	1,81	> 1,5
Rentabiliteit	8,54%	4,0%	2,0%	-2,1%	-1,2%	-0,5%	0 - 5 %
Solvabiliteit	71,9%	72,2%	74,5%	71,8%	69,3%	65,0%	> 30%
Weerstandsvermogen EV/TB	44,8%	50,1%	49,0%	42,9%	38,9%	36,15%	> 5%
Weerstandsvermogen (EV-MVA)/TB	7,8%	10,1%	11,1%	5,9%	3,5%	1,5%	5 en 20 %

De financiële positie van de Stichting KOC is er ten opzichte van het kalenderjaar 2016 iets op achteruit gegaan. Dit komt doordat voor 2017 een negatief resultaat werd gerealiseerd terwijl een klein positief resultaat was begroot.

Door het behaalde resultaat vallen de rentabiliteit en de liquiditeit lager uit. Dit heeft een negatieve invloed op de vermogenspositie en het weerstandsvermogen van de organisatie. Indien rekening wordt gehouden met het weerstandsvermogen na aftrek van de materiële vaste activa is deze lager dan de norm. Voor de toekomst dienen eventuele grote risico's zo veel mogelijk te worden vermeden. Een groot deel van het Eigen Vermogen is namelijk al besteed aan de Materieel Vaste Activa.

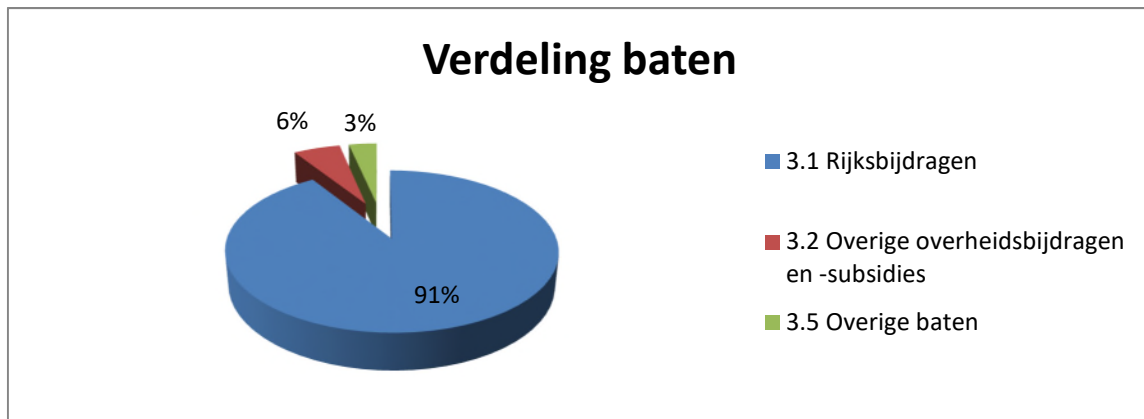
8.3 Exploitatie 2017

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de exploitatie 2017. Het exploitatieresultaat voor 2017 bedraagt € 16.855 negatief. Dit is negatiever dan was begroot en positiever dan kalenderjaar 2016. Het verschil met de begroting wordt vooral veroorzaakt door een terugvordering in verband met een correctie van het aantal gewichtenleerlingen per 1-10-2014. Zonder deze terugvordering zou het resultaat positief zijn geweest en ook positiever dan begroot. Dit laatste wordt met name veroorzaakt door normaanpassingen in de Rijksbijdrage OCW.

	Begroting 2017	Realisatie 2017	Realisatie 2016
3. Baten			
3.1 Rijksbijdrage OCW	2.976.964	2.960.197	2.820.113
3.2 Overige overheidsbijdragen	140.679	192.968	147.799
3.5 Overige baten	44.300	111.197	111.254
Totaal 3. Baten	3.161.943	3.264.427	3.079.166
4. Lasten			
4.1 Personele lasten	2.542.923	2.580.567	2.394.870
4.2 Afschrijvingslasten	123.537	141.813	125.664
4.3 Huisvestingslasten	239.739	233.559	245.293
4.4 Overige lasten	245.614	325.366	351.146
Totaal 4. Lasten	3.151.813	3.281.307	3.116.973
5. Financiële baten en lasten			
5.0 Financiële baten en lasten	-	25	-
Totaal 5. Fin. baten en lasten	-	25	-
Resultaat	10.130	-16.855	-37.807

Baten

De realisatie van de totale baten is 3,2% hoger dan de begroting 2017 en 6% hoger dan de totale baten in kalenderjaar 2016.



Bovenstaande grafiek laat zien dat de Stichting KOC in belangrijke mate (97%) afhankelijk is van de overheid en in veel mindere mate (3%) van de andere inkomsten. De baten bestaan grotendeels uit de Rijksbijdragen OCW (91%).

Bij de Rijksbijdragen OCW speelt het aantal leerlingen een belangrijke rol. De hogere realisatie ten opzichte van de begroting wordt vooral veroorzaakt door normaanpassingen van het ministerie.

Daarnaast vielen binnen de Rijksbijdragen OCW de groeitellingen en de ontvangsten van het Samenwerkingsverband juist iets lager uit.

De *normaanpassingen van het ministerie* hebben betrekking op de verwerking resterende kabinetsbijdrage cf. de loonruimteovereenkomsten publieke sector 2015-2016, het functiemixbudget laatste 5 maanden van 2016 en kalenderjaar 2017, de eenmalige bijdrage in het kader van de herstelopslag over de maanden april tot en met december 2016, de compensatie pensioenpremie per januari 2017, de compensatie eenmalige uitkering van €500 in april en de verhoging prestatieboxgelden met ca. €38,00 per leerling. Daarnaast zijn nog niet opgenomen doorwerkingen van eerdere salaris- en loonkostenmaatregelen verwerkt. Tevens is gecorrigeerd voor de éénmalige bijdrage in het kader van de herstelopslag over de maanden april tot en met december 2016.

Het lager uitvallen van de *RV impulsregeling* wordt veroorzaakt door de terugvordering van de bekostiging door het ministerie in verband met de herziening van de gewichtenleerlingen. Deze terugvordering was niet begroot omdat de hoogte ervan niet bekend was.

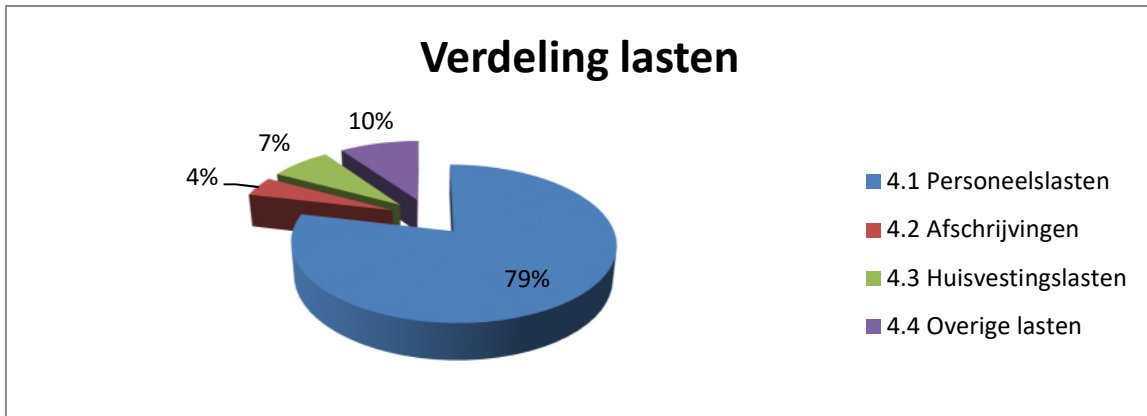
De *groeitellingen* zijn lager omdat de tussentijdse groei van het aantal leerlingen lager uitviel dan verwacht. De lagere *vergoeding vanuit het Samenwerkingsverband* wordt veroorzaakt doordat in de begroting rekening is gehouden met de begroting 2016 van het Samenwerkingsverband en de begroting 2017 van het Samenwerkingsverband voor Stichting KOC lager bleek uit te vallen.

Het verschil met kalenderjaar 2016 kan vooral verklaard worden uit de stijging van het aantal leerlingen en normaanpassingen van het ministerie. Het verschil wordt weer minder groot door de lagere groeitellingen en de lagere impuls gelden in 2017. De impuls gelden vallen in 2017 lager uit vanwege een correctie van het aantal gewichten leerlingen.

Ook de Overige overheidsbijdragen en -subsidies en de Overige baten zijn hoger uitgevallen dan was begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat baten zijn gerealiseerd die niet waren begroot. Het gaat hierbij onder andere om extra subsidies voor Brugfunctionaris, VVE en Schakelklassen en de bonus van het vervangingsfonds. Daarnaast zijn ook ouderbijdragen en detacheringsvergoedingen hoger uitgevallen. De hogere detacheringsvergoedingen hebben betrekking op eigen RTC poolers die bij andere besturen zijn ingezet wegens vervanging. De verschillen met kalenderjaar 2016 kunnen vooral verklaard worden uit de eerdergenoemde niet begrote extra subsidies en de hogere detacheringsvergoedingen.

Lasten

De realisatie van de totale lasten is 6,5% hoger dan de begroting 2017 en 7,7% hoger dan kalenderjaar 2016. De hogere realisatie ten opzichte van de begroting 2107 wordt in belangrijke mate veroorzaakt door hogere Personele lasten en hogere Overige lasten. Onderstaande grafiek laat zien dat de lasten in belangrijke mate bestaan uit Personele lasten (79%).



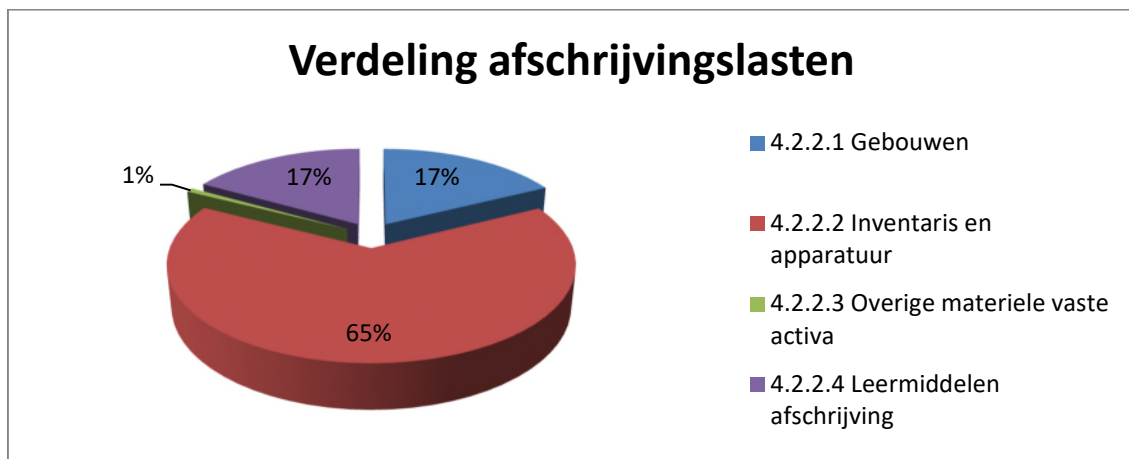
De Personele lasten zijn ongeveer 1,5% hoger dan was begroot en ongeveer 7,8% hoger dan de realisatie in kalenderjaar 2016. Het verschil met de begroting 2017 wordt veroorzaakt door de hogere salariskosten, de hogere kosten van inhuur van personeel en de hogere overige personele lasten.

De *salariskosten* inclusief de uitkeringen zijn ongeveer 1,7% hoger uitgevallen. Dit verschil wordt veroorzaakt door een hogere inzet van personeel, hogere vervangingskosten en een lagere gemiddelde personeelslast. De lagere gemiddelde personeelslast wordt vooral veroorzaakt doordat Stichting KOC met ingang van 1 januari 2017 Eigen RisicoDrager (ERD) is geworden. Hier was in de begroting geen rekening mee gehouden. In 2017 is meer personeel ingezet in verband met de groei van het aantal leerlingen. De kosten van deze hogere inzet worden nagenoeg volledig gecompenseerd door de lagere gemiddelde personeelslast. De kosten van vervanging (inclusief de uitkeringen) zijn hoger doordat in de begroting rekening is gehouden met een uitkering van het vervangingsfonds. Nu Stichting KOC ERD is geworden zullen de kosten van vervanging vanaf kalenderjaar 2017 niet meer vergoed worden. Deze hogere vervangingskosten worden in 2017 nog deels gecompenseerd door de niet begrote uitkeringen wegens zwangerschapsverlof en de ontvangen uitkeringen van het vervangingsfonds over voorgaand kalenderjaar. De kosten van *inhuur van personeel* vallen hoger uit doordat een deel van deze inhuur niet was begroot. Het gaat hierbij vooral om de inhuur van poolers van andere schoolbesturen van RTC Groningen.

In de jaarrekening is rekening gehouden met de voorziening Jubilea. Vanaf 2008 dient een voorziening te worden opgenomen voor de kosten van jubilea van het personeel in geval van een 25-jarig of 40-jarig dienstverband binnen het onderwijs. De voorziening is afhankelijk van de duur van het dienstverband binnen het onderwijs en een blijf kans van het personeel per leeftijdscategorie voor het 25- en het 40-jarig jubileum. De berekening hiervan is gebaseerd op de bekende gegevens "Dienstverband van het Onderwijs" binnen de personeelsadministratie. Deze berekening levert een saldo op van €359 en betreft een onttrekking van €1.520 en een dotatie van €1.161.

Het verschil met kalenderjaar 2016 (11,9%) wordt met name veroorzaakt door het inzetten van meer personeel in verband met de groei van het aantal leerlingen en de deelname aan RTC Groningen. Daarnaast wordt het verschil veroorzaakt door de eerdergenoemde terugvordering van het ministerie in verband met de correctie van de gewichtenleerlingen. Verder zijn de kosten van inhuur en scholing in kalenderjaar 2017 lager uitgevallen. De salariskosten (inclusief de uitkeringen) zijn in kalenderjaar 2017 hoger en dit wordt, zoals eerder is aangegeven, veroorzaakt doordat meer fte zijn ingezet. In 2016 waren 36,44 fte werkzaam en in kalenderjaar 2017 40,77 fte. De gemiddelde personeelslast is in vergelijking met kalenderjaar 2016 ongeveer 1,69% gedaald. Dit wordt vooral veroorzaakt doordat Stichting KOC met ingang van 1 januari 2017 ERD is geworden. Het brutoloon (inclusief toeslagen) is ten opzichte van kalenderjaar 2017 met 1,02% gestegen en de werkgeverslasten zijn, vooral door het ERD-schap, met 2,68% gedaald.

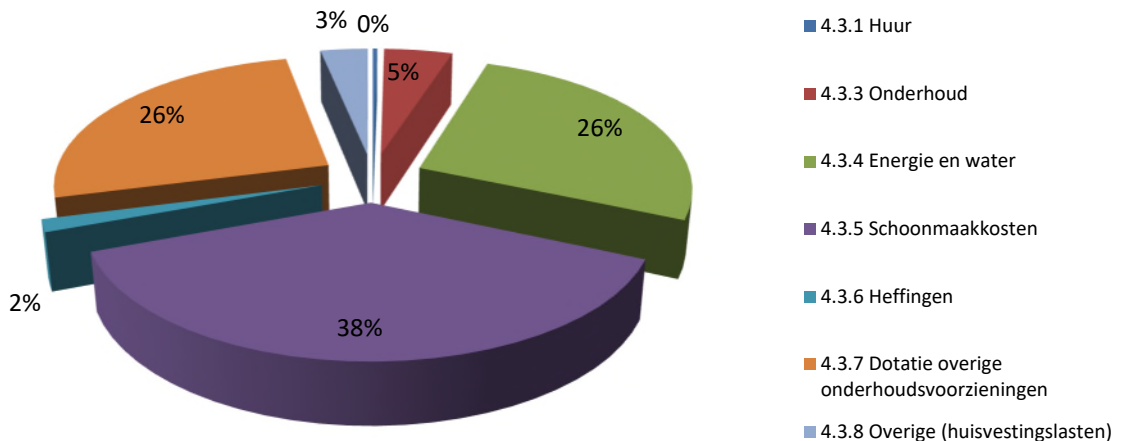
De Afschrijvingslasten zijn ongeveer 14,8% hoger dan begroot en ongeveer 12,9 % hoger dan kalenderjaar 2016. Onderstaande grafiek laat zien dat de afschrijvingskosten grotendeels betrekking hebben op de kosten van inventaris en apparatuur. Hieronder vallen ook de investeringen in ICT. Daarna hebben de afschrijvingskosten in gebouwen het grootste aandeel.



Het verschil met de begroting wordt vooral veroorzaakt doordat in 2017 fors meer is geïnvesteerd in ICT waardoor de afschrijvingslasten Inventaris en apparatuur hoger zijn uitgevallen. Het verschil met kalenderjaar 2016 wordt eveneens veroorzaakt door de hogere investeringen in ICT.

De huisvestingslasten zijn 0,6% lager dan begroot en 2,8% lager dan de realisatie van kalenderjaar 2016. Uit onderstaande grafiek blijkt dat de huisvestingslasten voor een belangrijk deel bestaan uit schoonmaakkosten (36%), dotatie onderhoudsvoorziening (29%) en energiekosten (26%).

Verdeling huisvestingslasten

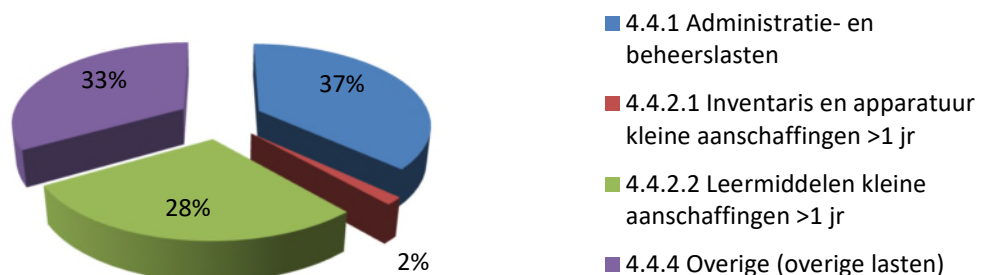


Het verschil met de begroting wordt vooral veroorzaakt door een lagere dotatie aan de onderhoudsvoorziening. Daar staan weer iets hogere schoonmaakkosten tegenover. De dotatie aan de onderhoudsvoorziening valt lager uit omdat de dotatie met ingang van 2017 is bijgesteld. Uit de stand van de voorziening en het geplande onderhoud over een periode van 25 jaar bleek dat de dotatie op schoolniveau te hoog is. De schoonmaakkosten zijn hoger uitgevallen door prijsstijgingen en doordat meer gebruik wordt gemaakt van deze dienstverlening in verband met de groei van het aantal leerlingen.

Het verschil met kalenderjaar 2016 wordt – net zoals bij het verschil met de begroting – veroorzaakt de lagere dotatie aan de onderhoudsvoorziening en door de hogere schoonmaakkosten.

De overige lasten zijn ongeveer 32,5% hoger dan begroot en ongeveer 7,3% lager dan kalenderjaar 2016. Onderstaande grafiek laat zien dat de overige lasten bestaan uit de kosten van administratie en beheer (37%), kosten van leermiddelen (28%), kosten kleine aanschaffingen inventaris en apparatuur (2%) en overige kosten (33%).

Verdeling overige lasten



Het verschil met de begroting wordt vooral veroorzaakt door de hogere kosten ten laste van subsidies. Deze kosten waren niet begroot. Hier staan hogere subsidie baten tegenover. Daarnaast wordt het verschil veroorzaakt door hogere kosten van activiteiten. Het betreft met name activiteiten in het kader van het Erasmus⁺ uitwisselingsprogramma. Deze activiteiten zijn onvoldoende begroot. Verder wordt het verschil veroorzaakt door hogere advieskosten, hogere kosten van leermiddelen en hogere ICT gerelateerde kosten. De hogere advieskosten hebben betrekking op de inventarisscan uitgevoerd door abtWassenaar. Deze kosten waren niet begroot. De hogere ICT gerelateerde kosten hebben betrekking op de licentiekosten en de kosten van de onderhoudscontracten ICT.

Het verschil met kalenderjaar 2016 wordt vooral veroorzaakt door de hogere kosten van activiteiten in 2016. In dat jaar werd een van de scholen bezocht in het kader van zowel de Erasmus⁺ uitwisseling als de uitwisseling met een school uit Letland.

8.4 Treasurybeleid

Het treasurybeleid is conform het financieel beleidsplan van de Stichting uitgevoerd. Het beleid is conform het voorschrift beleggen en belenen van het ministerie. De gelden zijn door KOC weggezet op een spaarrekening. Het gemiddeld gerealiseerd rendement is in 2017 nihil.

9. Continuïteitsparagraaf

De Stichting KOC is vanuit zijn statutaire opdracht gericht op het in stand houden, vormgeven en laten groeien van katholiek basisonderwijs in de stad Groningen. Bij groei gaat het dan om groei in de richting van meer kleinschalige scholen of schoollocaties en niet zozeer om groei in de richting van grotere scholen.

Nu de grote investeringen gedaan zijn in huisvesting en ICT, richt de aandacht zich meer op de kwaliteit van het onderwijs, de zorg voor het personeel en de groei van de instroom.

Het financieel beheer zal zich richten op het consolideren dan wel het verbeteren van de huidige balansposities. Om de groei van de scholen mogelijk te maken wordt echter het gerealiseerde verlies van 2017 op de exploitatie verantwoord geacht.

Vanaf 2018 wordt rekening gehouden met een positieve begroting. De onzekerheden ten aanzien van de toekomstige bekostiging leiden ook voor de toekomst tot een behoudend financieel beleid.

Bij de continuïteitbeoordeling worden (1) de instroomprognose en de formatie, (2) de meerjarenbegroting en (3) de activa en passiva op de balans beoordeeld.

Instroomprognose en de formatie vanaf 2017

	2017	2018	2019	2020	2021
Instroomprognose per 1-10	564	606	636	663	691
Formatie Directie	1,95	1,90	1,90	1,90	1,90
Formatie OP	7,87	7,59	7,80	8,04	8,39
Formatie OOP	30,45	31,24	32,84	33,46	34,38
Formatie Overig	-	1,68	1,68	1,66	1,66

De groei van de instroom heeft geleid tot extra huisvestingsbehoefte en in januari 2015 is de dependance St. Franciscus van de St. Michaëlschool aan de Star Numanstraat in Groningen van start gegaan. Voor noodzakelijke aanpassingen van het gebouw ontvangt Stichting KOC middelen van de gemeente Groningen. De groei van de instroom zal ook leiden tot extra behoefte aan personeel. Mede gezien de leeftijdsopbouw zullen de komende jaren zich kenmerken door het afscheid van oudere medewerkers en het aantreden van nieuwe medewerkers.

Meerjarenbegroting vanaf 2018

BATEN	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Rijksbijdrage OC en W	2.960.197	3.180.065	3.326.090	3.396.278	3.485.146
Overige Overheidsbijdragen	192.968	145.270	135.550	129.050	129.050
Overige Baten	111.197	75.310	61.100	62.700	65.300
Totale Baten	3.264.427	3.400.645	3.522.740	3.588.028	3.679.496

LASTEN	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Personele Lasten	2.580.567	2.682.336	2.794.849	2.864.142	2.966.950
Afschrijvingslasten	141.813	156.241	144.114	134.677	131.508
Huisvestingslasten	233.559	247.639	253.839	259.039	264.239
Overige Lasten	325.366	282.119	294.400	299.714	311.764
Totale lasten	3.281.307	3.368.335	3.487.202	3.557.572	3.674.461

RESULTAAT	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Rente baten	25	-	-	-	-
Netto Exploitatie resultaat	-16.855	32.310	35.538	30.456	5.035

Op basis van de bovenstaande meerjarenbegroting volgt hieronder de geprognosticeerde balans voor de komende drie jaar.

Activa	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Vaste activa					
- Immateriële Vaste Activa	-	-	-	-	-
- Materiële Vaste Activa	1.130.578	1.136.445	1.058.477	1.203.127	1.131.619
- Financiële Vaste Activa	-	-	-	-	-
<i>Totale vaste activa</i>	1.130.578	1.136.445	1.058.477	1.203.127	1.131.619
Vlottende Activa					
-Voorraden	-	-	-	-	-
-Vorderingen	259.463	262.065	272.072	274.428	281.157
-Effecten	-	-	-	-	-
-Liquide Middelen	425.093	504.206	670.195	606.687	717.501
<i>Totale Vlottende Activa</i>	684.556	766.271	942.267	881.115	998.658
TOTALE ACTIVA	1.815.134	1.902.716	2.000.744	2.084.242	2.130.277

Passiva	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Eigen vermogen					
- Algemene reserve	714.947	747.257	782.795	813.251	818.285
- Bestemmingsreserve Publiek	120.000	120.000	120.000	120.000	120.000
- Bestemmingsreserve Privaat	345.099	345.099	345.099	345.099	345.099
<i>Totaal Eigen Vermogen</i>	1.180.046	1.212.356	1.247.894	1.278.350	1.283.384
Voorzieningen	257.786	309.412	362.565	408.898	437.522
Langlopende schulden	-	-	-	-	-
Kortlopende schulden	377.302	380.948	390.285	396.994	409.371
TOTAAL PASSIVA	1.815.134	1.902.716	2.000.744	2.084.242	2.130.277

Financiële kengetallen	2017	2018	2019	2020	2021
Solvabiliteit (excl. voorzieningen)	65,01%	63,72%	62,37%	61,33%	60,24%
Solvabiliteit 2 (incl. voorzieningen)	79,21%	79,98%	80,49%	80,95%	80,78%
Liquiditeit: Current Ratio	1,81	2,01	2,41	2,22	2,44
Liquiditeit: Cash Ratio	1,13	1,32	1,72	1,53	1,75
Rentabiliteit	-0,52%	0,95%	1,01%	0,85%	0,14%
Weerstandsvermogen Ministerie	36,15%	35,65%	35,42%	35,63%	34,88%
Weerstandsvermogen Ministerie exclusief privaat vermogen	25,58%	25,50%	25,63%	26,01%	25,50%
Weerstandsvermogen exclusief de Materiele Vaste Activa	1,52%	2,23%	5,38%	2,10%	4,12%

De mutatie op het eigen vermogen heeft betrekking op het exploitatieresultaat en de mutatie van de voorziening is gebaseerd op het verwachte onderhoud voor de komende jaren voor zowel de binnen- als de buitenkant van de schoolgebouwen. Het gaat hierbij dus om het saldo van de dotatie aan de voorzieningen en de geplande onttrekkingen. De Bestemmingsreserve Privaat is in het verleden gevormd bij de opheffing van scholen van KOC.

In verband met het ERD-schap per 1-1-2017 is in de jaarrekening 2016 een Bestemmingsreserve ERD gevormd. Het KOC bestuur heeft besloten om in 2017 – net als in 2016 – 60k Euro toe te voegen aan de Bestemmingsreserve ERD vanuit de algemene reserve. Het ligt in de bedoeling om de bestemmingsreserve de komende jaren te laten groeien tot een robuuste Bestemmingsreserve ERD van 300k Euro, bij voorkeur via een positief resultaat op de exploitatie.

Vanuit de meerjarenbegroting en de meerjarenbalans is een meerjaren kasstroomoverzicht opgesteld. Dit overzicht is van belang voor Stichting KOC gezien de huisvesting van dependance St. Franciscus en de extra kosten die daaruit voortkomen. Daarnaast is het van belang omdat Stichting KOC investeringen moet doen om de groei van het aantal leerlingen op te kunnen vangen. Uit het overzicht blijkt dat Stichting KOC deze investeringen en extra kosten de komende jaren kan opvangen, zonder in liquiditeitsproblemen te komen. Uiteraard moeten dan wel de begrote resultaten gerealiseerd worden.

Kasstroom	2018	2019	2020	2021
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Kasstroom uit bedrijfsoperaties				
- Resultaat voor financiële baten en lasten	€ 32.310	€ 35.538	€ 30.456	€ 5.034
- Aanpassingen voor				
- - afschrijvingen	€ 156.241	€ 144.114	€ 134.677	€ 131.508
- - mutaties voorzieningen	€ 51.626	€ 53.153	€ 46.333	€ 28.624
- - overige mutaties EV	€ -	€ -	€ -	€ -
- Veranderingen in vlottende middelen				
- - vorderingen	- € 2.602	- € 10.007	- € 2.356	- € 6.729
- - kortlopende schulden	€ 3.646	€ 9.337	€ 6.709	€ 12.377
Ontvangen interest	€ -	€ -	€ -	€ -
Betaalde interest	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal Kasstroom uit operationele activiteiten	€ 241.221	€ 232.135	€ 215.819	€ 170.814
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
(Des)investerings immateriële vaste activa	€ -	€ -	€ -	€ -
(Des)investerings materiële vaste activa	- € 162.108	- € 66.146	- € 279.327	- € 60.000
(Des)investerings financiële vaste activa	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal Kasstroom uit investeringsactiviteiten	- € 162.108	- € 66.146	- € 279.327	- € 60.000
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Mutatie langlopende schulden	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal Kasstroom uit financieringsactiviteiten	€ -	€ -	€ -	€ -
Mutatie liquide middelen				
Beginstand liquide middelen	€ 425.093	€ 504.206	€ 670.195	€ 606.687
Mutaties liquide middelen	€ 79.113	€ 165.989	- € 63.508	€ 110.814
Eindstand liquide middelen	€ 504.206	€ 670.195	€ 606.687	€ 717.501

10. Risicoparagraaf en Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Het primair onderwijs en dus ook Stichting KOC opereert in een dynamisch en complexe omgeving en dit brengt risico's met zich mee. De risico's zijn inmiddels een belangrijk onderwerp geworden en worden dan ook meegenomen in de planning en control cyclus. De kwartaal-managementrapportage is daarbij een belangrijk instrument, het risicomanagement wordt in de toekomst hierin opgenomen.

Op de meeste beleidsterreinen is er sprake van een stabiliteit van het risico, maar vastgesteld moet worden dat er nieuwe risico's ontstaan of groter worden. Zo zal bijvoorbeeld het risico op huisvesting in de komende jaren toenemen. De risico's zijn thans beheersbaar en de organisatie is *in control*.

Interne risicobeheersing en controlesysteem

Het interne risicobeheersingssysteem van het bestuur bestaat uit:

- De planning- en controlecyclus: elk jaar wordt voor de komende vier jaar een financiële planning opgesteld. In deze plannen worden het strategische beleid en de financiering hiervan verder uitgewerkt. Het plan omvat ook de strategische doelstelling en het budget voor het komende jaar. Periodiek wordt gerapporteerd over de operationele en financiële performance (early warning system) middels Planning & Control sessies.
- Accountantsverklaring: hierin wordt de betrouwbaarheid van de financiële rapportage expliciet door het verantwoordelijke management bevestigd.
- Duidelijke rollenscheiding is aangebracht binnen het bestuur door de code Goed Bestuur.

Onderwijs

De druk op het goede vakmanschap van de directeur en de leerkrachten neemt toe en er zal scherp gestuurd moeten blijven worden op de onderwijskwaliteit van de scholen. De invoering van passend onderwijs brengt een risico met zich mee, doordat ook kinderen geholpen moeten worden met een zwaardere problematiek. Iets waarop de organisatie zich blijvend moet instellen.

Instroom en kleine scholen

De eerdergenoemde prognose van het aantal leerlingen laat zien dat de komende jaren een groeiend aantal leerlingen wordt verwacht. Vastgesteld wordt dat het in stand houden van kleine scholen onder druk komt te staan. Dit wordt versterkt doordat in de toekomst de kleine scholentoeslag mogelijk zal verdwijnen. Er komt een soort 'Vergoeding Samenwerking' voor terug. Welke gevolgen dit heeft voor Stichting KOC is niet bekend, aangezien niet duidelijk is hoe deze nieuwe bekostiging vorm wordt gegeven. Bij Stichting KOC is de bekostiging van de kleine scholentoeslag inzichtelijk en kan, zodra duidelijk is hoe de bekostiging vorm gegeven wordt, een goede inschatting gemaakt worden van de impact van deze wijziging.

Gewichtenleerlingen

In de huidige gewichtenregeling bepaalt het opleidingsniveau van de ouders het gewicht van de leerling (0,0, 0,3 of 1,2). Voor gewichtenleerlingen (0,3 en 1,2) zijn aanvullende budgetten beschikbaar, zowel via de reguliere bekostiging als de bekostiging voor impulsgebieden. Zowel de St. Michaëlschool als de KDS Bisschop Bekkers liggen met hun postcode in een impulsgebied. De St. Michaëlschool heeft slechts een klein aantal gewichtenleerlingen (ongeveer 1%). De KDS Bisschop Bekkers heeft er meer, al is het aantal sterk afgenomen de laatste jaren (van 40% in 2012 naar 20% in 2017). Naar aanleiding van een controle in 2013 bij KDS Bisschop Bekkers zijn in 2015 de gewichten per 1-10-2013 aangepast en is eind 2015 een deel van de bekostiging voor 2014-2015 teruggevorderd. Voor begrotingen vanaf 2016 is uiteraard rekening gehouden met de aangepaste gewichten. Met name KDS Bisschop Bekkers kon hierdoor minder personeel inzetten.

Eind 2015 heeft op de KDS Bisschop Bekkers een hercontrole plaatsgevonden van de gewichten. Dit heeft andermaal geleid tot een herziening van de gewichten per 1-10-2015 en dus de bekostiging voor 2016-2017. Bij het opstellen van de begroting 2017 is hier rekening mee gehouden. Juli 2016 is door DUO aangegeven dat mogelijk ook de gewichten met terugwerkende kracht per 1-10-2014 zullen worden aangepast. Dit zou kunnen leiden tot terugbetaling van een deel van de bekostiging voor 2015-2016. DUO gaf aan dat een aangepast OTV (Overzicht Vaststelling Telling) zou kunnen verwacht in het najaar van 2016.

Het herzien OVT 1-10-2014 is uiteindelijk verstuurd op 9/10/17. Op 9/11/17 heeft Stichting KOC een bezwaarschrift ingediend. Tegen 11 gewichtenwijzigingen werd bezwaar gemaakt. Daarnaast bleek een leerling dubbel voor te komen op de lijst van DUO. Op 28/12/2017 is de beslissing op het bezwaar binnengekomen. Ten aanzien van 10 van de 11 leerlingen werd het bezwaar gegrond verklaard. De dubbele bekostiging van een van de leerlingen zou worden gecorrigeerd.

Uit de Financiële beschikkingen PO van 20/2/18 werd duidelijk dat hiermee de terugvordering over 2015-2016 van (geschat) 120k Euro werd teruggebracht tot 92k Euro. Door het (opnieuw) op gewicht zetten van de 10 leerlingen werden er voor 2016-2017 en voor 2017-2018 juist weer aanvullende middelen uitgekeerd (resp. 22,5k Euro en 23,5k Euro). Daarmee bedroeg de netto terugvordering 46k Euro. Voor het boekjaar 2017 werd een bedrag van -60k Euro geboekt en voor het jaar 2018 zal een bedrag van +14k Euro worden geboekt.

Er is landelijk veel ontevredenheid over de huidige gewichtenregeling. Mogelijk gaat deze in de toekomst veranderen. Op dit moment is nog niet goed in te schatten wat de gevolgen zullen zijn voor Stichting KOC.

Personeel

Het is noodzakelijk het personeelsbestand in overeenstemming te houden met de leerlingaantallen. Door een goede personeelsplanning kan dit risico adequaat in de hand gehouden worden. Een hoog aandeel vaste aanstellingen is daarbij een mogelijk risico. De organisatie beschikt over betrouwbare cijfers over het personeelsverloop en de personeelsopbouw.

Ziekteverzuim, mobiliteit en vakmanschap spelen ook een belangrijke rol en er zal ook in de toekomst geïnvesteerd moeten worden in personeel. De verzuimcijfers van de afgelopen jaren geven aan dat aandacht voor het thema verzuim loont.

In 2017 werd duidelijk wat de gevolgen zijn van de krapte op de arbeidsmarkt. Vervanging regelen blijkt steeds lastiger te worden en het wordt ook moeilijker om leerkrachten te vinden voor reguliere plekken. De KOC scholen hebben in 2017 tweemaal gestaakt voor aanvullende financiering van het basisonderwijs. Het KOC bestuur heeft zich achter de acties geschaard en hoopt met de scholen dat werkdrukvermindering en betere salarissen leiden tot een hogere aantrekkelijkheid van het beroep.

Eigen RisicoDrager (ERD)

Stichting KOC heeft in 2016 een aanvraag bij het vervangingsfonds gedaan voor ERD-schap per 1-1-2017. Deze aanvraag is mede door de lage verzuimcijfers van de laatste jaren gehonoreerd. Om de risico's van ERD af te dekken is in de jaarrekening 2016 een Bestemmingsreserve ERD gecreëerd en zal bij komende begrotingen rekening worden gehouden met 4% ziekteverzuim. Net als vorig jaar heeft het KOC bestuur besloten om 60k Euro toe te voegen aan deze bestemmingsreserve vanuit de algemene reserve. Het ligt in de bedoeling om de Bestemmingsreserve ERD de komende jaren te laten groeien tot een robuuste bestemmingsreserve ERD van 300k Euro, bij voorkeur via een positief resultaat op de exploitatie.

Huisvesting

Met ingang van kalenderjaar 2015 is het buitenonderhoud overgeheveld van gemeenten naar de schoolbesturen. Dit brengt extra risico's met zich mee. KDS Bisschop Bekkers stond op de nominatie om voor renovatie/verbouwing te worden opgenomen in het Integraal Huisvestingsplan 2016-2020 van de gemeente. Vanwege de doorcentralisatie van groot onderhoud is dat er niet van gekomen. Ook het gebouw van dependance St. Franciscus heeft in de periode voordat het door KOC in gebruik is genomen weinig onderhoud genoten. Renovatie staat op dit moment niet in de wet en gemeente noch KOC is verantwoordelijk voor de renovatie van een gebouw. KOC is in gesprek met de gemeente om deze impasse te doorbreken.

De gebouwen voldoen niet aan de energiebesparende eisen van deze tijd. Het terugdringen van de energielasten zal de gevoeligheid voor energieprijsstijgingen kunnen verminderen. Het verbruik aan energie bedroeg in 2016 in totaal € 63.906 en in 2017 bedroeg dit € 60.516. De beoogde besparing in 2017 is daarmee gerealiseerd. Vanwege o.a. de groei van de dependance St. Franciscus wordt de komende jaren rekening gehouden met een lichte groei van de energielasten.

11. Verslag toezichthouder t.b.v. het Jaarverslag 2017

Op grond van de bestaande Wet PO en de statuten van het KOC, is in 2012 een Raad van Toezicht ingesteld. De gewenste competenties en benoemingswijze van de leden van de RvT en de taken, bevoegdheden en besluitvormingsbepalingen van de RvT, zijn vastgelegd in een reglement dat op 14 februari 2013 door de raad is vastgesteld, na bespreking van het ontwerp daarvan door het bestuur. Overeenkomstig dit reglement dient de RvT in algemene zin toezicht te houden op de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden van het bestuur en op de gang van zaken binnen het KOC en de onder de stichting ressorterende scholen. De Raad van Toezicht staat het bestuur verder met raad terzijde, fungeert als klankbord en kan het bestuur gevraagd en ongevraagd adviseren.

De taken en bevoegdheden van de Raad van Toezicht zijn zodanig geformuleerd dat zij een deugdelijk en onafhankelijk intern toezicht kan uitoefenen. De belangrijkste concrete en als zodanig in het reglement benoemde bevoegdheden van de RvT betreffen de benoeming en het ontslag van bestuursleden, de goedkeuring van de begroting en jaarstukken en de goedkeuring van bepaalde organisatorische ontwikkelingen en verschillende andere bestuursbesluiten.

De vergadercyclus van de RvT is afgestemd op de planning van de bestuursvergaderingen gedurende het schooljaar en een agendaopbouw die vergelijkbaar is met die van de bestuursvergaderingen.

De RvT komt sinds 2016 vijf keer per jaar bijeen, waarvan een keer met bestuur en directie. Sinds 1 januari 2017 wordt de Raad daarnaast geacht in het kader van de Wet Versterking Bestuurskracht Onderwijsinstellingen twee keer jaarlijks te overleggen met de GMR. In het vorige jaarverslag heeft de Raad toegezegd hierop terug te komen. Tijdens de eerste vergadering van 2017, op 9 januari, werd de mogelijke betekenis van dit overleg voor de Raad verkennend besproken, waarna de RvT-voorzitter contact opnam met de voorzitter van de GMR. Hier vloeide een kennismakingsbezoek van eerstgenoemde uit aan de GMR tijdens haar vergadering van 15 juni. Na voorlichting over de gang van zaken bij de RvT door de voorzitter, volgde een gesprek waarin naar voren kwam dat de betekenis van het overleg tussen RvT en GMR vooral gezien wordt in het uitwisselen van informatie en ideeën. Deze gedachte werd vervolgens naar voren gebracht en gedeeld tijdens het RvT-overleg van 3 juli. Daarna is er een uitnodiging naar de voorzitter van de GMR uitgegaan voor een kennismakingsgesprek met de RvT. Dit gesprek heeft plaatsgevonden tijdens de eerste RvT-vergadering in 2018, te weten 15 januari.

De in 2015 ingezette veranderde vergaderstructuur waarin inhoudelijke bespreking ten faveure van het meedenken met het bestuur meer aandacht heeft gekregen dan het controlerend nalopen van bestuurs- en andere verslagen heeft goed gewerkt. Wij hebben daarover een melding gemaakt in het vorig jaarverslag. Dit jaar hebben we een volgende stap gezet door tijdens de RvT-bijeenkomsten bestuursverslagen niet meer een voor een te bespreken, maar in één keer naar aanleiding van vragen en opmerkingen.

Tegelijkertijd hebben we geëxperimenteerd met een RvT-bijeenkomst zonder een vertegenwoordiger vanuit het bestuur. Vanuit deze gang van zaken is de behoefte naar voren gekomen om het bestuur te vragen om een half uur bij elke RvT-bijeenkomst aanwezig te zijn. Met ingang van 2018 gaat dit op toerbeurt vanuit het bestuur gebeuren.

Een bijzondere gebeurtenis in 2017 was het om statutaire redenen aftreden van Peter Bootsma na 12 jaren trouwe dienst als bestuurslid c.q. voorzitter. Dit betekende niet alleen een terugtreden als voorzitter, maar tevens een vacante identiteitsportefeuille. Herma Korfage stelde zich beschikbaar als en is intussen gekozen tot voorzitter en in de persoon van Victor Scheijde hebben we een nieuwe portefeuillehouder Identiteit kunnen benoemen. We kijken met tevredenheid terug op zowel het proces als de resultaten van deze bestuurswisselingen. We zijn de oud-bestuursvoorzitter Peter Bootsma erkentelijk voor de wijze waarop hij het bestaan van de Raad van Toezicht van de KOC geïnitieerd en vanaf het begin af mede vorm en inhoud heeft gegeven. Naast het formele afscheid van afgelopen september, hopen we in de loop van dit jaar op een meer gepaste wijze afscheid van Peter als toegewijd en hogelijk gewaardeerd bestuurder te kunnen nemen.

Hoewel de RvT blijkens het vorig jaarverslag de problemen rondom de gewichtenregeling met enig vertrouwen tegemoetzag, heeft deze problematiek de gemoederen binnen het bestuur en de RvT van de KOC in het verslagjaar toch weer flink beziggehouden. Met verwondering die soms grenst aan verbijstering ziet de RvT aan hoe een ook volgens de Algemene Rekenkamer voor scholen nauwelijks uitvoerbare regeling heeft geleid tot substantiële terugvorderingen van rijkswege. Door de gezonde financiële beleidsvoering van de KOC kunnen deze terugvorderingen weliswaar opgevangen worden, maar daar komt op enig moment een eind aan. Door de indiening in 2017 van een bezwaarschrift en een daaropvolgend besluit terzake van DUO, is het de KOC gelukt om de te verwachten terugvordering over een van de vorige schooljaren alsnog te beperken. Vooralsnog is en blijft deze overheidsgang van zaken echter zorgwekkend. Het vertrouwen in de nieuwe penningmeester van het bestuur is daarentegen meer dan terecht gebleken.

De bestaande personele samenstelling van en portefeuillevverdeling binnen de RvT is weergegeven in hoofdstuk 3 van dit jaarverslag. Zoals daar al is opgemerkt ontvangen de leden van de raad alleen een vaste vergadervergoeding van €150 per jaar en overigens geen beloning voor hun activiteiten.

Overeenkomstig het reglement handelt de RvT met inachtneming van algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Wanneer een lid een (potentieel) tegenstrijdig belang zou hebben bij een voor een vergadering van de raad geagendeerd onderwerp, meldt hij/zij dit aan de voorzitter en neemt niet deel aan de besluitvorming over dat onderwerp.

Bijlage I: Verantwoording prestatiebox 2017

In juli 2014 is het Bestuursakkoord PO 2014-2020 gesloten tussen OCW en PO-Raad. Dit akkoord bouwt voort op het Bestuursakkoord PO 2012 en geeft invulling aan de ambities van het Nationaal Onderwijs Akkoord en sluit aan bij de lerarenagenda van de minister en staatssecretaris van Onderwijs. Het Bestuursakkoord PO 2014-2020 bevat vier actielijnen:

1. Talentontwikkeling door uitdagend onderwijs
2. Een brede aanpak voor duurzame onderwijsverbetering
3. Professionele scholen
4. Doorgaande ontwikkelijnen

In het "Dashboard bestuursakkoord po" worden per actielijn de afgesproken doelstellingen weergegeven in termen van indicatoren met streefwaarden (NB: Actielijn 4 is in het dashboard "Gezonde kinderen die meer bewegen in en rondom schooltijd" geworden). Een samenvatting van de actielijnen uit het dashboard wordt hieronder weergegeven.

1. Talentontwikkeling door uitdagend onderwijs

Leerlingen worden voorbereid op de toekomst. Er is oog voor individuele talenten van iedere leerling. ICT kan hierbij ondersteunen. Met digitale leermiddelen kunnen leerroutes beter aangepast worden op individuele leerlingen. Het onderwijsaanbod doet recht aan de brede vorming die recht doet aan de diverse talenten van kinderen.

2. Een brede aanpak voor duurzame onderwijsverbetering

De kwaliteit van het onderwijs is verbeterd. Om tot een duurzame onderwijsverbetering te komen, is het zaak dat scholen opbrengsten analyseren en hierover transparant zijn, zwakke scholen zich verbeteren en dat de professionaliteit van besturen blijft gewaarborgd.

3. Professionele scholen

De kwaliteit van het onderwijs is afhankelijk van de inzet en vaardigheden van al deze betrokkenen, waarbij de kwaliteit van de leraar van doorslaggevend belang is. Professionele ontwikkeling heeft prioriteit. Door een divers onderwijsteam worden capaciteiten en kwaliteiten volledig benut. Schoolleiders en –besturen vervullen hier een cruciale rol.

4. Gezonde kinderen die meer bewegen in en rondom schooltijd

Kwalitatief goed bewegingsonderwijs in combinatie met een rijk buitenschools aanbod is belangrijk voor de motorische ontwikkeling van kinderen. Dit draagt bij aan het ontwikkelen en behouden van een gezonde en actieve leefstijl, ook op latere leeftijd.

Zie ook:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2015/10/16/dashboard-bestuursakkoord-primair-onderwijs>

Stand van zaken en activiteiten in 2017:

Talentontwikkeling door uitdagend onderwijs

1. Investerings op het gebied van ICT, zowel methoden als apparatuur (Bv iPads, Prowise borden, computers en infrastructuur).
2. Er is intensief gebruik gemaakt van digitale leermiddelen bij de nieuwe methodes voor WO, rekenen en taal.
3. ICT-vaardigheden van leerkrachten zijn waar nodig verbeterd.
4. Meer aandacht voor meerpresteerders en talent (d.m.v. keuzevakken en teamtraject hoogbegaafdheid en inzet Acadin).
5. Er is aandacht voor het terugbrengen van het aantal zittenblijvers.
6. Verdere ontwikkeling van het wetenschap en techniek onderwijs (in samenwerking met Betapunt noord en de universiteit).
7. Deelname aan het programma cultuureducatie met kwaliteit.

Een brede aanpak voor duurzame onderwijsverbetering

8. Bij het laatste inspectiebezoek hebben scholen en bestuur voldoende en goed gescoord op de indicatoren van kwaliteitszorg. Er wordt binnen stichting KOC gewerkt met een planmatige cyclus van kwaliteitszorg.
9. Er vallen geen zwakke of zeer zwakke scholen onder Stichting KOC.
10. Stichting KOC leeft de Code Goed Bestuur PO na.
11. D.m.v. van een 4-jaren cyclische kalender voor kwaliteitsrapportages stuurt stichting KOC op onderwijskwaliteit.
12. Bestuur en RvT zijn ondergebracht in twee verschillende organen. Er is sprake van gescheiden functies die statutair zijn vastgelegd.
13. Via Vensterspo zijn weer onderdelen toegevoegd/geactualiseerd op de Scholenopdekaart websites van de scholen.

Professionele scholen

14. Tijdens klassenbezoeken (observaties binnen Coö7) en scholing wordt aandacht besteed aan differentiatievaardigheden.
15. Didactische vaardigheden worden d.m.v. Coö7 in kaart gebracht.
16. Dit geldt ook voor de startende leerkrachten. Streven is dat ze binnen drie jaar startbekwaam zijn.
17. Startende leerkrachten kunnen n.a.v. observaties binnen Coö7 extra worden begeleid.
18. Bij het aanstellen van nieuwe werknemers wordt ook gekeken naar een onderzoekende houding, bv door te kiezen voor kandidaten met een academische (pabo) achtergrond.
19. Leerkrachten worden gestimuleerd om een bachelor of masteropleiding te volgen.
20. Bij het aanstellen van nieuwe leerkrachten is er aandacht voor breed samengestelde teams. Er wordt gekeken naar evenwichtige man/vrouw verdeling, naar een evenwichtige verdeling over leeftijdscategorieën, een onderzoekende houding, het verhogen van het gemiddelde opleidingsniveau en specifieke expertise.
21. De schoolleiders werken aan onderhoud van hun bekwaamheid en hebben zich ingeschreven in het schoolleidersregister. Ze voldoen aan de registratie-eisen en zijn geregistreerd als RDO.

Gezonde kinderen die meer bewegen in en rondom schooltijd

23. De scholen bieden twee lesuren p/w bewegingsonderwijs. De lessen worden gegeven door bevoegde leerkrachten.

Bijlage II: Verantwoording middelen Passend Onderwijs 2017

Op 1 augustus 2014 is de wet Passend Onderwijs van kracht geworden. De kernpunten van deze nieuwe wet zijn:

- Reguliere en speciale scholen werken samen op het gebied van ondersteuning aan leerlingen;
- Scholen hebben een zorgplicht. De school waar de leerling schriftelijk is aangemeld moet zorgen voor een passende plek als er sprake is van zeer specifieke onderwijsbehoeften van een kind;
- Scholen, gemeenten en jeugdhulpverlening werken samen aan de integrale ondersteuning aan leerlingen vanuit onderwijs en zorg;
- Er komt minder regelgeving vanuit Den Haag, maar er kan meer in de eigen regio geregeld worden.

Swv 20.01: De scholen van Stichting KOC participeerden tot 1-8-2014 in deelverband 2.01 van het samenwerkingsverband Weer Samen Naar School. In het kader van op 1-8-2014 ingevoerde wet op Passend Onderwijs maken de scholen nu deel uit van het nieuwgevormde regionale Samenwerkingsverband passend onderwijs 20.01 (Swv 20.01). Alle schoolbesturen van de provincie Groningen en de gemeente Noordenveld zijn verenigd in dit samenwerkingsverband. Swv 20.01 is opgedeeld in vier subregio's. De scholen van Stichting KOC vallen onder de subregio Groningen stad en Haren. De besturen in iedere subregio werken nauw samen met de andere schoolbesturen uit de regio om optimale ondersteuning aan ieder kind te kunnen bieden en expertise met elkaar te delen. Een van de bestuursleden van Stichting KOC heeft zitting in het AB Swv 20.01.

SOP: De scholen binnen het SWV 20.01 hebben met elkaar vastgesteld welke ondersteuning er tenminste op alle scholen geleverd wordt, de zogenaamde basisondersteuning. Daarnaast hebben alle scholen vastgesteld welke extra ondersteuning zij kunnen bieden aan leerlingen, zowel aan leerlingen die zich langzamer ontwikkelen als leerlingen die zich sneller ontwikkelen. De basis- en school specifieke ondersteuning staan beschreven in het SchoolOndersteuningsProfiel (SOP) van de school. Dit SOP is in te zien via de website van de scholen. Kern van het SOP is dat de scholen ernaar streven dat leerkrachten in staat zijn gedifferentieerde ondersteuning te geven en dat er een proactief ondersteuningssysteem wordt gehanteerd om een goed onderwijsrendement mogelijk te maken.

Het jaar 2017 was het derde volledige kalenderjaar binnen het "nieuwe" samenwerkingsverband. De middelen voor passend onderwijs die via het samenwerkingsverband Swv 20.01 binnen zijn gekomen hebben bijgedragen aan de resultaten van de volgende activiteiten.

De activiteiten in 2017:

- Inzet van interne begeleiding en onderwijsassistentie voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte.
- Aanschaf van diverse materialen voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte.
- Inzet van orthopedagogen, psychologisch medewerkers en ambulante begeleiders (met name van KCOO) voor consultatie en advies en voor observatie en onderzoek.
- Inzet van externe deskundigen zoals logopedisten, fysiotherapeuten, verpleegkundigen en ergotherapeuten voor afstemming en advisering o.a. met betrekking tot hulpmiddelen.
- Inzet van logopedisten i.h.k. van een lage taalontwikkeling en problematiek rond NT2.
- Inzet van onderzoek (NIO) bij schoolverlaters die mogelijk worden doorverwezen naar leerwegondersteunend onderwijs dan wel praktijkonderwijs.
- Inzet van zowel interne als externe deskundigen voor het onderhouden van de contacten met ouders.
- Overleg en afstemming tussen betrokken externe deskundigen en leerkracht/intern begeleider.
- Extra begeleiding en scholing van directeur, intern begeleider en leerkrachten op diverse terreinen (o.a. hoogbegaafdheid en sociale veiligheid).

BIJLAGE III: Leerlingen per vestiging

2. Leerlingen

2.1 Totale leerlingen per teldatum



2.2 Detail tellingingen per teldatum

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gewicht 0.3	31	24	27	35	35	33	33	33
Gewicht 1.2	38	19	16	15	13	12	11	11
NOAT	128	165	153	157	156	156	156	156

2.3 Leerlingen per teldatum per kostenplaats

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
18FV St. Michaelschool	 204	 263	 220	 222	 226	 228	 227	 225
18FV-N1 St. Franciscus	 0	 0	 80	 104	 132	 161	 191	 221
18LM Bisschop Bekkersschool	 229	 241	 232	 240	 248	 247	 245	 245

Bijlage IV: Jaarrekening 2017

Stichting Kath. Onderwijs
Centrale Groningen

Financieel jaarverslag 2017

Inhoudsopgave

Toelichting op onderdelen van het jaarverslag	Pagina
Bestuursverslag	0
Financiële kengetallen	50
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2017	51
Staat van baten en lasten over 2017	53
Kasstroomoverzicht	54
Toelichting behorende tot de jaarrekening:	55
Grondslagen	55
Toelichting op de balans per 31 december 2017	57
Niet uit de balans blijkende verplichtingen	60
Gebeurtenissen na balansdatum	60
Model G, Overzicht doelsubsidies OCW	61
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2017	62
Overzicht verbonden partijen	64
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	65
Bestemming van het resultaat	66
Gegevens over de rechtspersoon	67
Overige gegevens	
Controleverklaring	68

Financiële kengetallen

Aan de hand van de jaarrekening kunnen een aantal kengetallen en ratio's worden berekend die verder inzicht kunnen geven in de gevolgen van het gevoerde beleid over het boekjaar en waardoor het beeld uit de jaarrekening kan worden verduidelijkt.

<u>Kengetallen</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
<u>Rentabiliteit</u> <i>Exploitatieresultaat in een percentage van de totale baten.</i> De rentabiliteit geeft aan in hoeverre de inkomsten en uitgaven van een instelling elkaar in evenwicht houden.	-1%	-1%
<u>Current ratio</u> <i>Verhouding vlottende activa en kortlopend vreemd vermogen.</i> Deze verhouding geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is aan haar korte termijnverplichtingen te voldoen. Een waarde tussen de 1,5 en 2 is goed. Ligt de waarde boven de 1,5 dan is de organisatie in staat aan haar korte termijnverplichtingen te voldoen.	1,81	2,03
<u>Solvabiliteit 1</u> <i>Eigen vermogen in percentage van het totale vermogen</i>	65,0%	69,3%
<u>Solvabiliteit 2</u> <i>Eigen vermogen plus voorzieningen / totale passiva</i> De solvabiliteit geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is aan haar lange termijnverplichtingen te voldoen. 25% a 50% wordt als goed aangemerkt. Is de waarde hoger dan 25% (solvabiliteit 1) dan is de organisatie in staat om aan haar lange termijn verplichtingen te voldoen. Bij solvabiliteit 2 wordt door het ministerie van OCW een signaleringswaarde gehanteerd van 30%.	79,2%	81,8%
<u>Weerstandsvermogen</u> <i>(Eigen vermogen minus Materiele vaste activa) / Totale baten</i> Het weerstandsvermogen geeft de vrije vermogensbuffer aan voor het opvangen van calamiteiten. Een percentage tussen de 5 en 20 procent wordt gezien als voldoende buffer.	1,5%	3,5%
Aantal leerlingen per teldatum 1-10 (t-1)	532	504
Gemiddeld aantal FTE (exclusief vervanging)	40,27	35,15
<u>Personeelskosten per FTE</u>	64.080	68.128

A.1.1 Balans per 31 december 2017

(na verwerking resultaatbestemming)

1.	Activa	31 december 2017	31 december 2016
1.2	Materiële vaste activa	1.130.578	1.090.655
	Totaal vaste activa	1.130.578	1.090.655
1.5	Vorderingen	259.463	334.212
1.7	Liquide middelen	425.091	302.633
	Totaal vlottende activa	684.554	636.845
	Totaal activa	1.815.133	1.727.500

A.1.2 Staat van baten en lasten over 2017

		Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
3.	Baten			
3.1	Rijksbijdrage OCW	2.960.197	2.976.964	2.820.113
3.2	Overige overheidsbijdragen	192.968	140.679	147.799
3.5	Overige baten	111.262	44.300	111.254
	Totaal baten	3.264.427	3.161.943	3.079.166
4.	Lasten			
4.1	Personeelslasten	2.580.567	2.542.923	2.394.870
4.2	Afschrijvingen	141.813	123.537	125.664
4.3	Huisvestingslasten	233.559	239.739	245.293
4.4	Overige lasten	325.368	245.614	351.146
	Totaal lasten	3.281.308	3.151.813	3.116.973
	Saldo baten en lasten	16.881-	10.130	37.807-
5	Financiële baten en lasten	25	-	0
	Netto resultaat	16.856-	10.130	37.807-

A.1.3 Kasstroomoverzicht

	2017	2016
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat voor financiële baten en lasten	16.881-	37.807-
<i>Aanpassingen voor:</i>		
- Afschrijvingen	141.813	125.664
- Mutaties voorzieningen	41.210	32.023-
<i>Veranderingen in vlottende middelen:</i>		
- Vorderingen	74.749	82.686
- Kortlopende schulden	63.279	76.648
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	304.170	215.167
Ontvangen interest	25	0
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	304.195	215.167
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
(Des)investerings materiële vaste activa	181.736-	152.710-
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	181.736-	152.710-
Mutatie liquide middelen	122.458	62.457
Beginstand liquide middelen	302.633	240.175
Mutatie liquide middelen	122.458	62.457
Eindstand liquide middelen	425.091	302.633

Toelichting behorende tot de jaarrekening:

Grondslagen

De activiteiten van Stichting Kath. Onderwijs Centrale Groningen bestaan uit het geven van primair onderwijs.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is vastgesteld dat de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn, met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

Voor zover niet anders is vermeld worden activa, voorzieningen en schulden opgenomen tegen de nominale waarde.

De genoemde bedragen, voorzover niet anders vermeld, zijn opgenomen in hele euro's.

Het kasstroomoverzicht is opgenomen volgens de indirecte methode. De toelichting vloeit voort uit de toelichting op de afzonderlijke posten in de jaarrekening en is daarom niet apart opgenomen.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname van het materieel vast actief.

De activeringsgrens is: € 500,-

Het systeem van afschrijvingen is als volgt:

Gebouwen, bestaande uit:

- Gebouwen 3% en 5% van de aanschafwaarde

Inventaris en apparatuur, bestaande uit:

- Inventaris 10% en 5% van de aanschafwaarde
- ICT 33% en 10% van de aanschafwaarde
- Technische inventaris 5% van de aanschafwaarde

Overige vaste bedrijfsmiddelen, bestaande uit:

- Onderwijsleerpakket 11% van de aanschafwaarde
- Vervoermiddelen 20% van de aanschafwaarde

Vorderingen

Bij eerste verwerking worden de vorderingen opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. De vorderingen worden verminderd met de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van het bestuur. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Algemene reserve

De Algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen werkelijke baten en lasten.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserve privaats is gevormd uit resultaten uit voorgaande jaren vanuit de private geldstromen en middels het private resultaat over het onderhavige boekjaar.

De bestemmingsreserve publiek is gevormd in verband met het EigenRisikoDragerschap van Stichting KOC per 01-01-2017 om de risico's van ERD af te dekken.

Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde, met uitzondering van voorzieningen ter zake van personeel en soortgelijke verplichtingen. Deze worden opgenomen tegen de berekende contante waarde. Een voorziening wordt eerst gevormd als voldaan is aan de vereisten terzake van het vormen van voorzieningen.

De voorziening duurzame inzetbaarheid wordt gevormd op basis van de ingediende verlofplanning van een personeelslid. Op basis van deze planning wordt het verlofsaldo bepaald. Dit saldo wordt contant gemaakt tegen het geldende discontopercentage. Tot op heden worden er nog maar zeer beperkt verlofplanningen gemaakt op basis van de regeling duurzame inzetbaarheid. De voorziening wordt pas opgenomen als de verplichting betrouwbaar is te schatten.

De voorziening onderhoud is gebaseerd op de onderhoudsplanning van de komende jaren. De dotatie is op basis van de planning berekend en gelijkmatig verdeeld over de jaren. Periodiek wordt de planning geactualiseerd. Jaarlijks wordt bekeken of de dotatie toereikend is.

De voorziening jubilea is opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde

Pensioenen

Er is één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling en wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerder, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Per ultimo boekjaar heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 101,5% (Beleidsdekkingsgraad). De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De stichting heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als een "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering" en heeft alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Baten

Onder baten wordt verstaan de van overheidswege toegekende (normatieve) bijdrage OCW, overige OCW subsidies en (gemeentelijke) overheidsbijdragen, alsmede de van derden toegekende overige bijdragen. De baten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Lasten

De lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. Verliezen die hun oorsprong vinden in het boekjaar worden in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

A.1.4 Toelichting op de balans per 31 december 2017

1. Activa

1.2 Materiële vaste activa

			Mutaties 2017							
	Aanschaf- waarde per 31 december 2016	Afschrijvingen tot en met 31 december 2016	Boekwaarde per 31 december 2016	Investerings	Desinves- teringen	Afschrijvingen	Afschrijvingen desinvesteringen	Aanschaf- waarde per 31 december 2017	Afschrijvingen tot en met 31 december 2017	Boekwaarde per 31 december 2017
1.2.1 Gebouwen en terreinen	582.182	202.898-	379.283	-	0-	25.012-	0	582.182	227.910-	354.271
1.2.2 Inventaris en apparatuur	1.073.323	481.716-	591.606	148.289	0	91.932-	0-	1.221.612	573.649-	647.963
1.2.3 Overige vaste bedrijfs- middelen	230.087	110.321-	119.766	33.447	-	24.869-	-	263.534	135.190-	128.344
Materiële vaste activa	1.885.591	794.935-	1.090.655	181.736	0	141.813-	0-	2.067.327	936.749-	1.130.578

Onder inventaris en apparatuur vallen de posten Meubilair, Technisch inventaris en ICT middelen.

Onder overige vaste bedrijfsmiddelen vallen investeringen in onderwijsleerpakket en overige investeringen.

1.5 Vorderingen

		31 december 2017	31 december 2016
1.5.1	Debiteuren	32.570	11.919
1.5.2	Vorderingen OCW	141.272	132.075
	De vordering OCW heeft betrekking op de overlopende posten vanuit de personele lumpsum, impulsgebieden en personeels- en arbeidsmarktbeleid.		
1.5.6	Overige overheden	68.375	100.099
1.5.7	Overige vorderingen	-	9.900
	<i>Overige overlopende activa</i>	<i>17.247</i>	<i>76.014</i>
	<i>Vervangingsfonds</i>	<i>-</i>	<i>3.365</i>
	<i>Kruisposten</i>	<i>-</i>	<i>841</i>
1.5.8	Overlopende activa	17.246	80.219
	Totaal Vorderingen	259.463	334.212

De vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

1.7 Liquide middelen

		31 december 2017	31 december 2016
1.7.1	Kasmiddelen	255	253
1.7.2	Banken	424.836	302.380
		425.091	302.633

2.1 Eigen vermogen

		Boekwaarde per 31 december 2016	Mutaties 2017		Boekwaarde per 31 december 2017
			Bestemming resultaat	Overige mutaties	
2.1.1	Algemene reserve	794.847	79.901-	-	714.946
2.1.2	Bestemmingsreserve publiek	60.000	60.000	-	120.000
2.1.3	Bestemmingsreserve privaat	342.054	3.045	-	345.099
		1.196.901	16.856-	-	1.180.045

De bestemmingsreserve privaat is gevormd uit resultaten uit voorgaande jaren vanuit de private geldstromen.

Toelichting Bestemmingsreserve publiek:

		Mutaties 2017		
	Boekwaarde per 31 december 2016	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Boekwaarde per 31 december 2017
Overige reserve	60.000	60.000	-	120.000
	60.000	60.000	-	120.000

2.2 Voorzieningen

		Mutaties 2017					
		Boekwaarde per 31 december 2016	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Boekwaarde per 31 december 2017	Langlopende deel > 1 jaar
						Kortlopende deel < 1 jaar	
2.2.1	Personeel	10.585	1.161	1.520-	-	10.226	10.226
	<i>Jubilea</i>	<i>10.585</i>	<i>1.161</i>	<i>1.520-</i>	<i>-</i>	<i>10.226</i>	<i>10.226</i>
2.2.3	Overige voorzieningen	205.992	56.771	15.202-	-	247.560	225.848
	<i>Onderhoud</i>	<i>205.992</i>	<i>56.771</i>	<i>15.202-</i>	<i>-</i>	<i>247.560</i>	<i>225.848</i>
		216.577	57.932	16.722-	-	257.786	236.074

2.4 Kortlopende schulden

		31 december 2017	31 december 2016
2.4.3	Crediteuren	72.550	61.243
2.4.4	OCW	59.989	-
Dit betreft een inhouding in februari 2018 naar aanleiding van een correctie van de leerlinggewichten over voorgaande jaren.			
2.4.7.1	<i>Loonheffing</i>	<i>93.909</i>	<i>87.417</i>
2.4.7.3	<i>Premies sociale verzekeringen</i>	<i>5.710</i>	<i>11.673</i>
2.4.7	Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	99.619	99.090
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen	26.442	21.726
2.4.9	Overige kortlopende schulden	915	16.335
2.4.10.5	<i>Overlopende passiva m.b.t. vakantiegeld</i>	<i>76.223</i>	<i>69.767</i>
2.4.10.8	<i>Overlopende passiva algemeen</i>	<i>41.564</i>	<i>45.861</i>
2.4.10	Totaal overlopende passiva	117.787	115.628
Totaal kortlopende schulden		377.302	314.023

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

2.5 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Er is een contract met Onderwijsbureau Meppel. Dit contract wordt periodiek verlengd.

Schilderwerk

Voor het schilderwerk heeft de stichting een langlopende overeenkomst met Boekema. Dit contract loopt tot en met 2021 en deze heeft een totale waarde van € 45.185,46 excl. BTW.

Energie

Voor de energielevering heeft de stichting een langlopende overeenkomst gesloten met DVEP en Eneco. Deze contracten lopen tot en met 2020 en deze bedragen respectievelijk € 21.000,- en € 41.000,- per jaar.

Schoonmaak

Voor de schoonmaakwerkzaamheden zijn contracten afgesloten met Glas Glazenwas en Effectief Groep. Het contract met Glas Glazenwas wordt periodiek verlengd en bedraagt ongeveer € 39.500,- per jaar. Het contract met de Effectief Groep heeft geen einddatum en bedraagt ongeveer € 33.300,- per jaar.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de waardering van de in de balans getoonde posten of het resultaat.

Model G, Overzicht doelsubsidies OCW

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Totaalbedrag toewijzing (€)	Ontvangen in 2017
Subsidie voor studieverlof			16.628	16.628
			16.628	16.628

De prestatie is ultimo verslagjaar conform de
subsidiebeschikking:

Geheel uitgevoerd en afgerond	Nog niet geheel afgerond
	X

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

G2-A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing (€)	Ontvangen t/m 2016	Lasten t/m 2016	Stand begin 2017	Ontvangen in 2017	Lasten in 2017	Te verrekenen 31-12-17
N.v.t.				-	-	-	-	-	-

G2-B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing (€)	Ontvangen t/m 2016	Lasten t/m 2016	Stand begin 2017	Ontvangen in 2017	Lasten in 2017	Stand ultimo 2017
N.v.t.				-	-	-	-	-	-

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2017

3 Baten

3.1 Rijksbijdragen OCW

		Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
3.1.1.1	Rijksbijdragen OCW	2.578.912	2.586.018	2.510.817
3.1.2.2	Niet geoormerkte subsidies	150.308	148.484	154.665
	Totaal rijksbijdragen via OCW	2.729.220	2.734.502	2.665.482
3.1.4	Rijksbijdragen via samenwerkingsverband	230.977	242.462	154.632
	Totaal rijksbijdragen	2.960.197	2.976.964	2.820.113

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

		Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
3.2.1	Gemeentelijke bijdragen en subsidies	165.813	128.679	121.814
3.2.2	Overige overheidsbijdragen	27.155	12.000	25.985
		192.968	140.679	147.799

3.5 Overige baten

		Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
3.5.1	Verhuur	19.400	21.000	20.120
3.5.2	Detachering personeel	53.465	-	24.230
3.5.4	Sponsoring	835	-	-
3.5.5	Ouderbijdragen	28.219	22.300	15.027
3.5.6	Overig	9.343	1.000	51.877
		111.262	44.300	111.254

4.1 Personele lasten

		Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
4.1.1.1	<i>Bruto lonen en salarissen</i>	1.820.934	1.914.338	1.622.205
4.1.1.2	<i>Sociale lasten</i>	315.416	331.595	366.639
4.1.1.3	<i>Pensioenlasten</i>	240.851	253.205	182.611
4.1.1	Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenen	2.377.200	2.499.138	2.171.455
4.1.2.1	<i>Dotaties personele voorzieningen</i>	1.161	2.500	2.141
4.1.2.2	<i>Personeel niet in loondienst</i>	163.291	135.275	203.663
4.1.2.3	<i>Overig</i>	40.766	67.387	46.680
4.1.2.4	<i>Scholing/opleiding</i>	37.547	40.000	53.692
4.1.2	Overige personele lasten	242.765	245.163	306.176
4.1.3	Af: Uitkeringen	39.397-	201.378-	82.761-
		2.580.567	2.542.923	2.394.870

Realisatie 2017	Realisatie 2016
--------------------	--------------------

Gemiddeld aantal FTE (exclusief vervanging)

40

35

4.2 Afschrijvingen

		Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
4.2.2.1	Gebouwen	25.012	24.876	24.942
4.2.2.2	Inventaris en apparatuur	91.932	74.656	78.024
4.2.2.3	Overige materiële vaste activa	1.023	1.020	1.023
4.2.2.4	Onderwijsleerpakket	23.847	22.985	21.675
		141.813	123.537	125.664

4.3 Huisvestingslasten

		Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
4.3.1	Huur	726	-	212
4.3.3	Onderhoud	11.186	9.500	13.353
4.3.4	Water en energie	63.125	64.400	66.783
4.3.5	Schoonmaakkosten	90.338	83.200	82.794
4.3.6	Heffingen	3.687	5.500	3.075
4.3.7	Dotaties overige onderhoudsvoorzieningen	56.771	70.839	70.838
4.3.8	Overige huisvestingslasten	7.727	6.300	8.238
		233.559	239.739	245.293

4.4 Overige lasten

		Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
4.4.1	Administratie- en beheerslasten	120.107	109.744	116.011
4.4.2.1	<i>Inventaris en apparatuur</i>	4.905	5.850	5.871
4.4.2.2	<i>Leermiddelen</i>	92.006	78.000	89.756
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	96.911	83.850	95.627
4.4.4	Overig	108.350	52.020	139.509
		325.368	245.614	351.146

Uitsplitsing

4.4.1.1	Honorarium onderzoek jaarrekening	3.521		2.251
4.4.1.2	Honorarium andere controleopdrachten	2.239		-
	Accountantslasten	5.760		2.251

Flynth Audit heeft voor de controle van de jaarrekening een mantelcontract afgesloten met Onderwijsbureau Meppel. Als gevolg hiervan factureert Flynth Audit aan Onderwijsbureau Meppel en niet rechtstreeks aan de afzonderlijke schoolbesturen, welke bij Onderwijsbureau Meppel zijn aangesloten. Onderwijsbureau Meppel brengt voor haar totale dienstverlening aan de afzonderlijke schoolbesturen een all-in vergoeding in rekening. Hierin zijn de kosten voor de controle van de jaarrekening opgenomen. Het bedrag dat in de jaarrekening is toegelicht aangaande de controle van de jaarrekening is gebaseerd op een interne calculatie van het totale budget van Flynth Audit, welk gebaseerd is op de omvang van het schoolbestuur ten opzichte van het totaal.

5 Financiële baten en lasten

		Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
5.1	Rentebaten	25	-	0
		25	-	-

A.1.7 Overzicht verbonden partijen

Overige verbonden partijen (minderheidsbelang en geen beslissende zeggenschap)

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteit
Stichting Samenwerkingsverband PO 20-01	Stichting	Gemeente Groningen	4

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

A.1.8 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren die op Stichting Kath. Onderwijs Centrale Groningen van toepassing is.

Op grond van de WNT regelgeving is de klasseindeling A van toepassing. Bij deze klasseindeling geldt voor 2017 een bezoldigingsmaximum van € 107.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

1. BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN

1d. Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Naam	Functie	Aanvang functievervulling	Einde functievervulling
Cees Grol	Voorzitter RVT	1-1-2017	31-12-2017
Harry Rietman	Secretaris RVT	1-1-2017	31-12-2017
Han Bakker	Lid RVT	1-1-2017	31-12-2017
Saskia van Dijk	Lid RVT	1-1-2017	31-12-2017
Peter Bootsma	Voorzitter bestuur	1-1-2017	15-9-2017
Herma Korfage	Voorzitter bestuur	15-9-2017	31-12-2017
Herma Korfage	Lid bestuur	1-1-2017	15-9-2017
Wietse Blink	Penningmeester	1-1-2017	31-12-2017
Loes Lestestuiver	Secretaris	1-1-2017	31-12-2017
Gert Kortekaas	Lid bestuur	1-1-2017	31-12-2017
Cees Holtman	Lid bestuur	1-1-2017	31-12-2017
Dick Vogel	Lid bestuur	1-1-2017	31-12-2017
Victor Scheijde	Lid bestuur	15-9-2017	31-12-2017

2. UITKERINGEN WEGENS BEÏNDIGING DIENSTVERBAND AAN TOPFUNCTIONARISSEN MET OF ZONDER DIENSTBETREKKING (bedragen in €)

Er zijn geen uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband voldaan aan topfunctionarissen met en zonder dienstbetrekking.

3. OVERIGE RAPPORTAGEVERPLICHTINGEN OP GROND VAN DE WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2017 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Bestemming van het resultaat

Het voorstel voor de resultaatbestemming is als volgt:

€	79.901-	wordt onttrokken aan de algemene reserve
€	60.000	wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve overig
€	3.045	wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve privaat

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Bestuur:

- H. Korfage
- W. Blink
- L. Lestestuiver
- G. Kortekaas
- C. Holtman
- D. Vogel
- V. Scheijde

Toeziethouder:

- C. Grol
- H. Rietman
- H. Bakker
- S. van Dijk

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer	53860
Naam instelling	Stichting Kath. Onderwijs Centrale Groningen
KvK-nummer	41009615
Statutaire zetel	Groningen
Adres	
Postadres	Postbus 1462
Postcode	9701 BL
Plaats	Groningen
Telefoon	-
E-mailadres	secretariaat@kocgroningen.nl
Website	www.kocgroningen.nl
Contactpersoon	F. Debets
Telefoon	-
E-mailadres	debetsbv@planet.nl

BRIN-nummers	18FV	St. Michaelschool
	18LM	Bisschop Bekkerschool

Overige gegevens

Controleverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de Raad van Toezicht van Stichting Katholieke Onderwijs Centrale Groningen

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Katholieke Onderwijs Centrale Groningen te Groningen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Katholieke Onderwijs Centrale Groningen op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Katholieke Onderwijs Centrale Groningen, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 14 juni 2018

Flynth Audit B.V.

Was getekend

drs. R.M. Janssen RA